يېڭى بىلىم كۈتۈپخانىسى

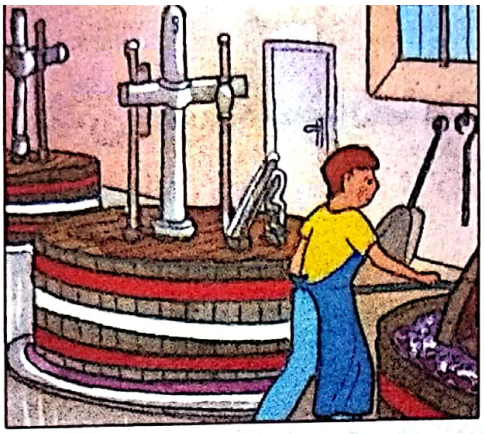
—— بالىلار بىلىم خەزىنىسى

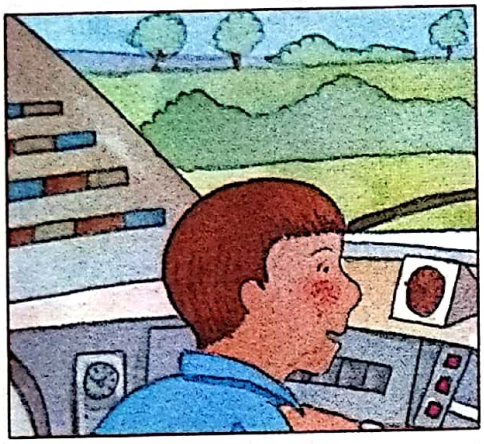

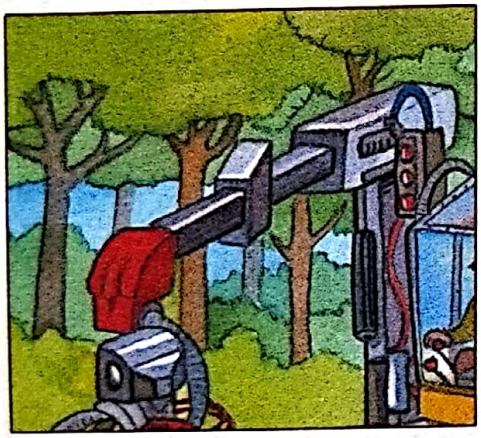
ھەر خىل كەسىپلەر

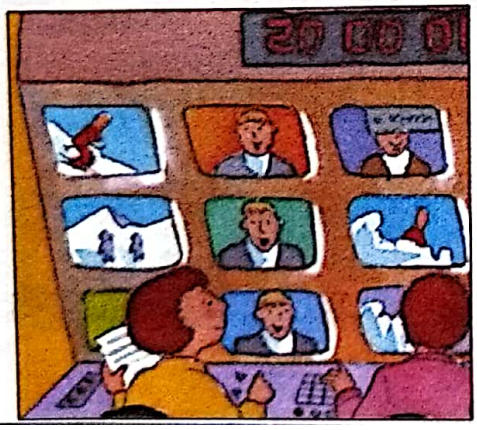

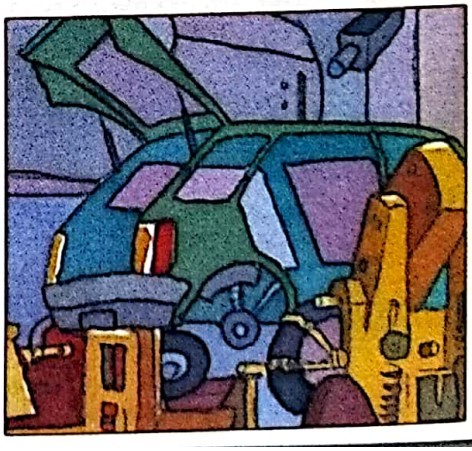
شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن ـ سىن نەشرىياتى

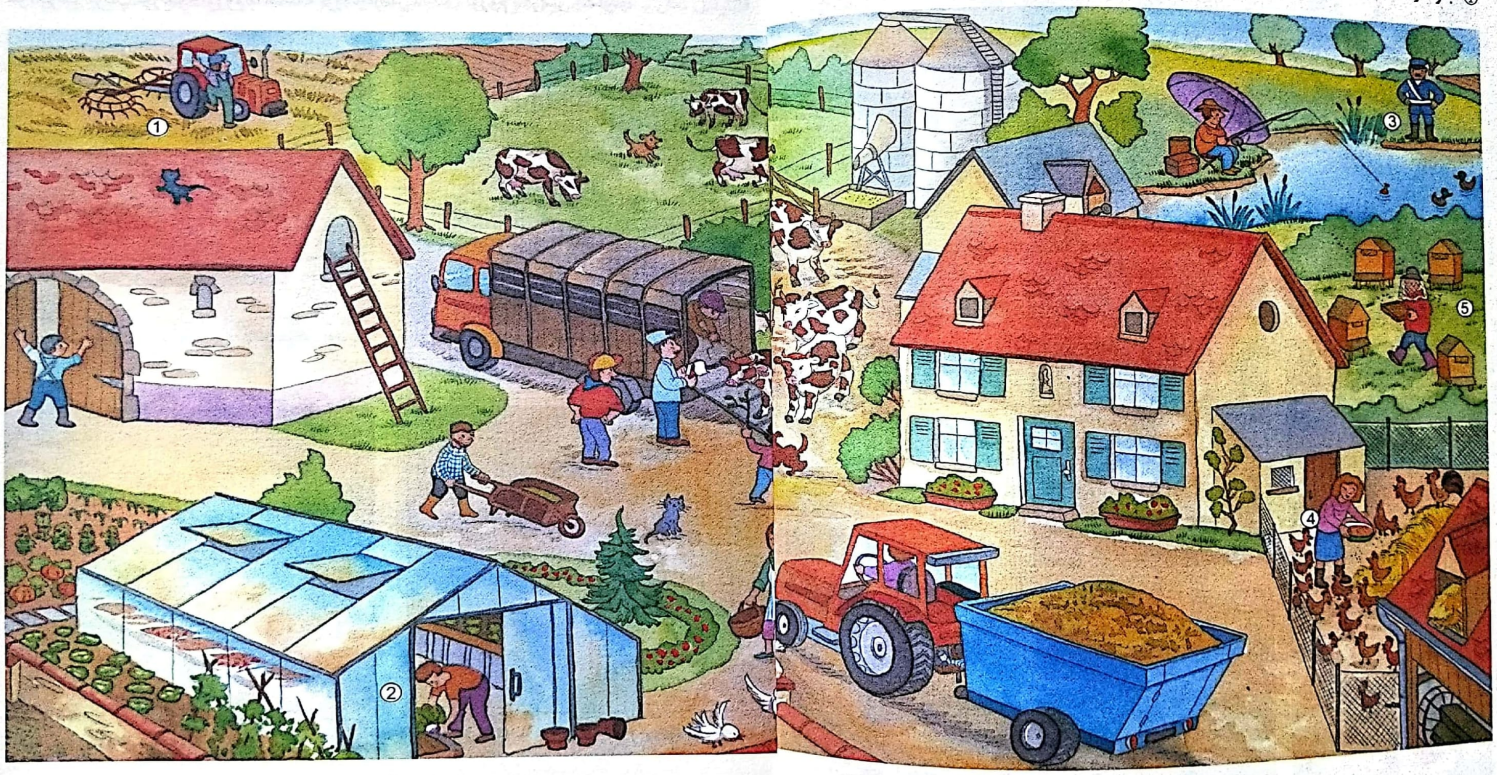

تەبىئەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

بىرىلارغا بارسىڭىز، ئالدىراش يۇرگەن دېھقانلارنى كۆرىسىز؛ ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئېتىزدا يەر ئاغدۇرسا ①، بەزىلىرى كۆكتات تېرىيدۇ ②.

بەزىلىرى بېلىق كۆلچىكىدە بېلىق باقسا ③، بەزىلىرى مال ـ ۋاران باقىدۇ ④، يەنە بەزىلىرى ھەسەل ھەرىسى بېقىش بىلەن ئالدىراش يۈرىدۇ ⑤.

ئۈزۈمچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار

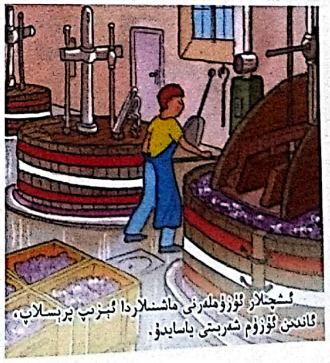
ئۈزۈمچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار باغلىرىغا ھەر خىل ئۈزۈملەرنى تېرىيدۇ. ئۇلار دائىم ئۈزۈم شۆلگىرىنى پۈتاپ تۈرىدۇ، ئۈزۈم بىشقاندا، ئۈزۈملەردىن تاتلىق ئۈزۈم شەربىتى ياسايدۇ.

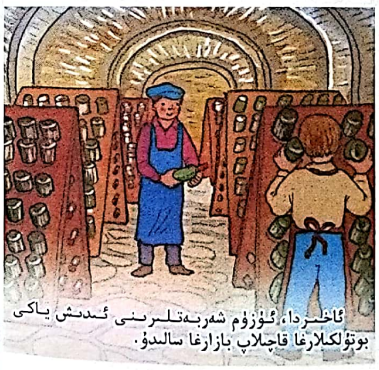
كۈز پەسلى ئۈزۈملەردىن ھوسۇل ئالىدىغان مەزگىل بولۇپ، باغۋەنلەر ئۈزۈم يىغىش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىدۇ.

ئۈزۈمنى قول بىلەن ئۈزۈشتىن باشقا، يەنە مەخسۇس ئۈزۈم يىغىش ماشىنىلىرىمۇ ئىشلىتىلىدۇ.

ئۇشتۇمتۇت يامغۇر يېغىپ قالسا، ئۈزۈملەرنى ماشىنىلاردا ئېزىپ پەرىسلاپ، ئاندىن ئۈزۈم شەربىتى ياسايدۇ.

ئاخىردا، ئۈزۈم شەربەتلىرىنى ئىدىش باكى بوتۇلكىلارغا قاچىلاپ بازارغا سالىدۇ.

ئورمانلىقتىكى كەسپلەر

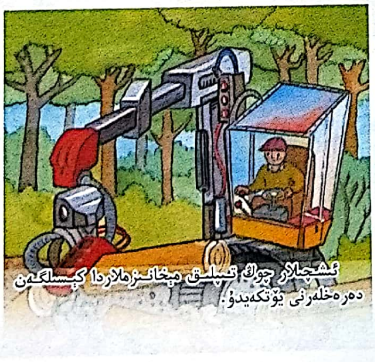
ئورمانلىقتا بىر قىسىم كىشىلەر كۆچەت تىكىش، ئورمانلىقنى مۇھاپىزەت قىلىش، دەرەخ كېسىش... قاتارلىق دەل ـ دەرەخكە مۇناسىۋەتلىك كەسپلەر بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. بۇ خىزمەتلەر ناھايىتى جاپالىق.

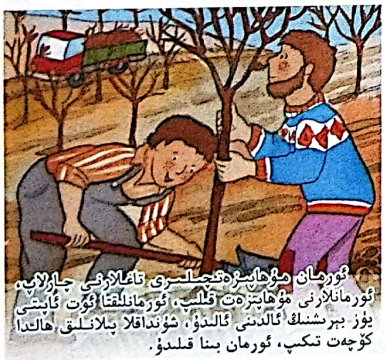
پۈتاش ـ چاتاش ئىشچىلىرى ئارتۇقچە ھەم خەتەرلىك شاخلارنى چاتىۋېتىدۇ.

دەرەخ كەسكۈچى ئىشچىلار توك ھەرىسى بىلەن چوك ـ چوك دەرەخلەرنى كېسىدۇ.

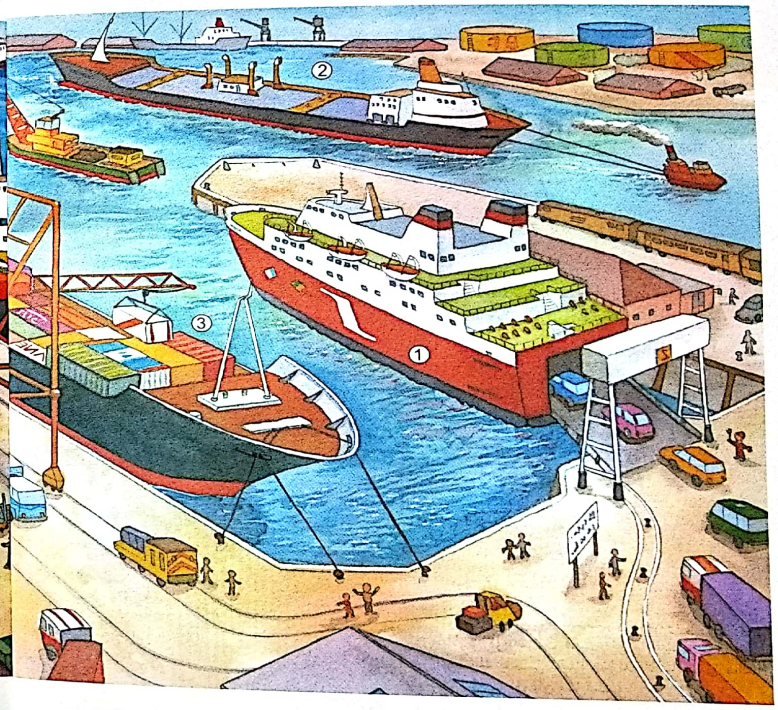
ئىشچىلار چوك تېلىسىق مېغىزىلاردا كېسىلگەن دەرەخلەرنى يۇنكەيدۇ.

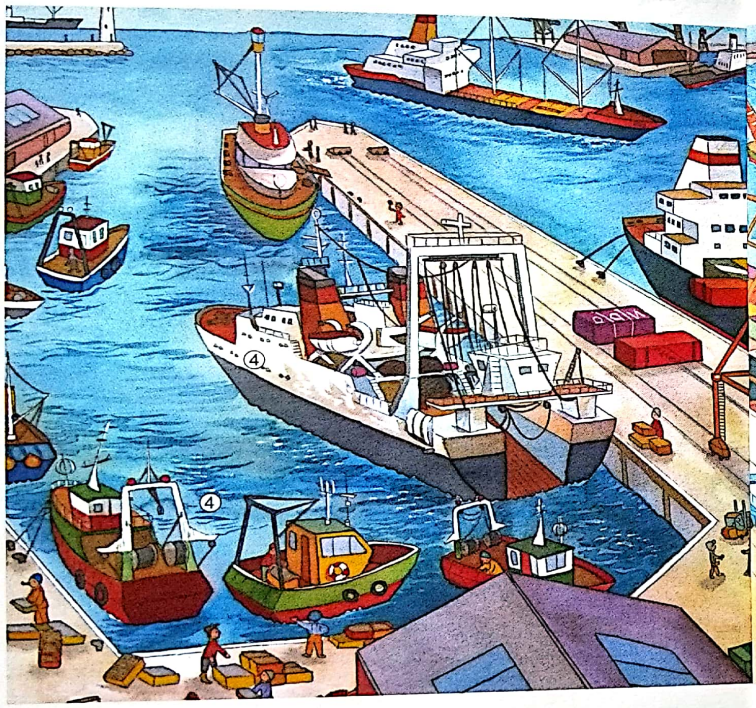
ئورمان مۇھاپىزەتچىلىرى تاغلارنى چارلاپ، ئورمانلارنى مۇھاپىزەت قىلىپ، ئورمانلىقتا ئوت ئاپىتى يۈز بېرىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ، شۇنداقلا بىلانىلىق ھالدا كۆچەت تىكىپ، ئورمان بىنا قىلىدۇ.

پورت

پورتتا نۇرغۇن پاراخوتلار توختىتىپ قويىلىدۇ. ئۇلارنىڭ ئىچىدە كىچىك پاراخوتى ①، ماي پاراخوتى ②، كونتېينېر پاراخوتى ③، بېلىقچىلىق كېمىسى ④ قاتارلىقلار بار.

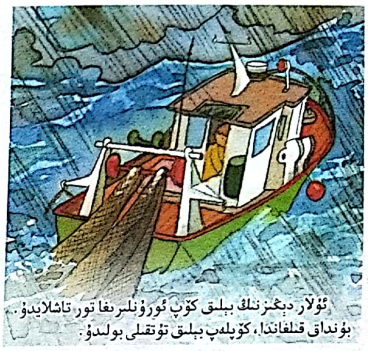

پاراخوتتا ئادەتتە كاپىتان، باش يارداەمچى، مېخانىك، ئاشپەز ۋە ماتروس قاتارلىق خىزمەتچى خادىملار بولىدۇ. ئالدىراشچىلىققا تولغان پرېستاندا، مەخسۇس كېمە - پاراخوتلارنى ئورۇنلاشتۇرغۇچى خادىملار، يەنە يۈك توشۇشقا مەسئۇل پرېستان ئىشچىلىرى بار.

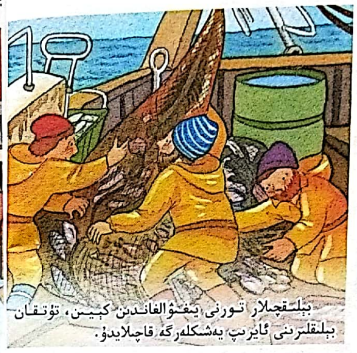

بېلىقچىلار

بېلىقچىلار بېلىقچىلىق كەسپىدە خىزمەت قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ ئاساسلىق ئىشى بېلىق تۇتۇش بولۇپ، ناچار ھاۋا كىلىماتىدىمۇ دېڭىزغا بېلىق تۇتقىلى چىقىدۇ.

ئۇلار دېڭىزنىڭ بېلىق كۆپ ئورۇنلىرىغا تور تاشلايدۇ. بۇنداق قىلغاندا، كۆپلەپ بېلىق تۇتقىلى بولىدۇ.

بېلىقچىلار تورنى يىغىۋالغاندىن كېيىن، تۇتقان بېلىقلىرىنى ئايرىپ يەشكىلەرگە قاچىلايدۇ.

ئۇلار بورتقا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، يەشكىلەرنى كېمىدىن چۈشۈرۈپ، يىرتىلغان تورلىرىنى يامايدۇ.

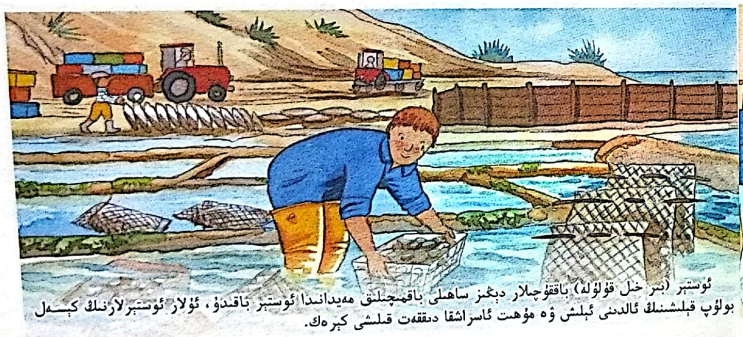
بىر قىسىم بېلىقچىلار تۇتقان بېلىقلىرىنى بورتتىلا سېتىۋېتىدۇ. قارالىق، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بېلىقىغا ھەمەپ خېرىدار چاقىرماقتا.

سۇ مەھسۇلاتلىرى باقمىچىلىقى

سۇ مەھسۇلاتلىرىنى باققۇچىلار قۇلۇلە، قىسقۇچپاقا ۋە ھەر خىل بېلىقلارنى باقىدۇ، بەزىلەر يەنە دېڭىز يۇسۇنىمۇ باقىدۇ.

بېلىق باققۇچىلار تاتلىق سۇدا تروت بېلىقى، دېڭىز ساھىلىدا ياۋروپا چوك كامبالا بېلىقى ۋە كىتا بېلىقى باقىدۇ.

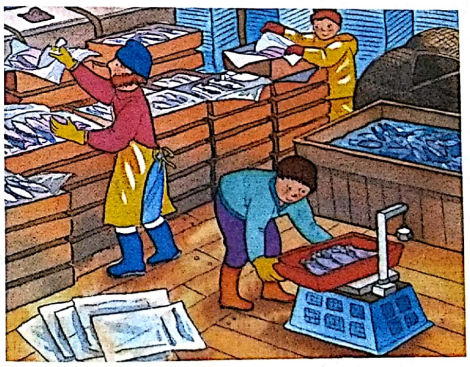
ئۇستىر (بىر خىل قۇلۇلە) باققۇچىلار دېڭىز ساھىلى باقمىچىلىق مەيدانىدا ئۇستىر باقىدۇ، ئۇلار ئۇستىرلارنىڭ كېسەل بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە مۇھىت ئاسراشقا دىققەت قىلىشى كېرەك.

هازىرقى زامان بېلىق تۇتۇش كەسپى

بۈگۈنكى كۈندە، كىچىك تىپتىكى بېلىقچىلىق كېمىسى بارغانچە گازىيىپ، گۇنـاك گورنـىنى چوڭ تىپتىكى پاراخوتلار ئىگىلىدى.

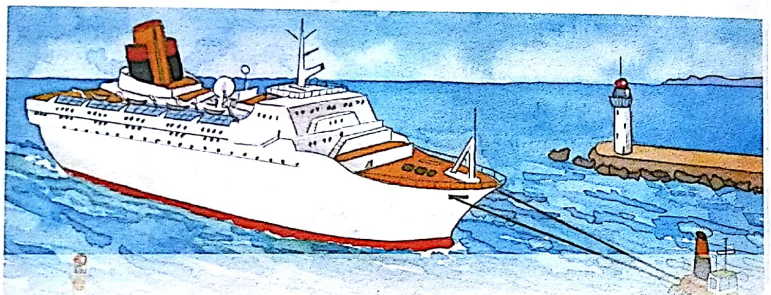
چوڭ تىپتىكى بېلىقچىلىق پاراخوتلىرى كەينىگە گورنىتىلغان ناھايىتى چوڭ تورنى سۆرەپ مېڭىپ، بىر قېتىمدىلا نۇرغۇن بېلىق تۇتالايدۇ. تۇتۇلغان بېلىقلار خىزمەت سۇپىسىغا تۆكۈلگەندىن كېيىن، بېلىقچىلار ئۇلارنى تـۇرلـەرگە ئايـرىـيدۇ ھەم يۇيۇپ تازىلايدۇ.

بېلىقچىلار بېلىقلارنى يەشككە قاچلاپ، ئېغىرلىقىنى ئۆلچىگەندىن كېيىن، توڭلىتىش ئىسكىلاتىدا ساقلايدۇ ياكى بېلىقلارنى قىرىپ تازىلاپ، ئاندىن ئىسكىلاتقا ئەكىرىدۇ. يەنە بەزىدە ئۇلار بېلىقلارنى شامالدا قۇرۇتۇپ ياكى تۇزلاپ قويىدۇ.

پاراخوتتا

ماتروسلار پاراخوتتا ئىشلەيدۇ. ئۇلار دېڭىزنى ياخشى كۆرىدۇ. بەزىدە ئۇلار دېڭىزغا بىر چىقىپ كەتسە، نەچچە ئايغىچە قايتىپ كەلمەيدۇ.

چوڭ تىپتىكى پاراخوت بەزىدە يول باشلىغۇچى خادىمنىڭ ياردىمىدە پورتقا كىرسە، بەزىدە سۆرىگۈچى كېمە ئۇلارنى سۆرەپ پورتقا ئېلىپ كىرىدۇ.

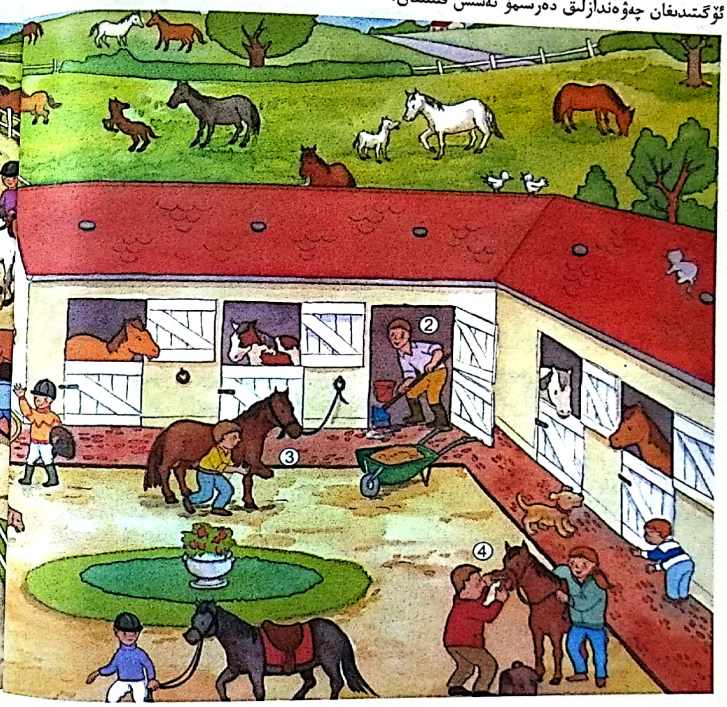
كاپىتان پاراخوتنىڭ دېڭىزدا يۈرۈشىگە قوماندانلىق قىلىدۇ.

مېخانىك پاراخوتتىكى ھەر خىل مېخانىزملارنى ئاسراش ۋە ئۇلارنىڭ نورمال ئىشلىشىگە مەسئۇل.

ئات فېرمىسدا

ئات باقار فېرمىدىكى ئاتلارغا يەم بېرىش ۋە ئۇلارغا قاراشقا مەسئۇل. ئات باقار ئاتلارنى كۆندۈرۈپ ئېگىسىگە ئىتائەت قىلىش ھەمدە ئىنسانلار بىلەن بىللە ياشاشنى ئۆگىتىدۇ. بەزى فېرمىلاردا يەنە ئات مىنىشنى ئۆگىتىدىغان چەۋەندازلىق دەرسىمۇ تەسىس قىلىنغان.

ئات فېرمىسدا ھەممە ئادەم ئۆز ئىشى بىلەن مەشغۇل بولىماقتا: ئات كۆندۈرگۈچى ئات كۆندۈرمەكتە ①، ئات باقار ئېغىلنى تازىلىماقتا ②، تاقىچى ئۇستام ئاتلارنىڭ تۇيىقىغا تاقا قاقماقتا ③، مال دوختۇرى كېسەل بولۇپ قالغان تايچاقنىڭ كېسىلىنى كۆرمەكتە ④، تېرىنېر باللارغا ئات مىنىشنى ئۆگەتمەكتە ⑤.

مال دوختۇرى

مال دوختۇرى ھايۋانلارنىڭ كېسىلىنى داۋالايدۇ ھەم ئۇلارغا ۋاكسىنا ئەملەيدۇ. يېزا ـ قىشلاقلاردىكى مال دوختۇرلىرى بىلەن شەھەرلەردىكى مال دوختۇرلىرىنىڭ كونكرېت خىزمىتىدە پەرق بولىدۇ.

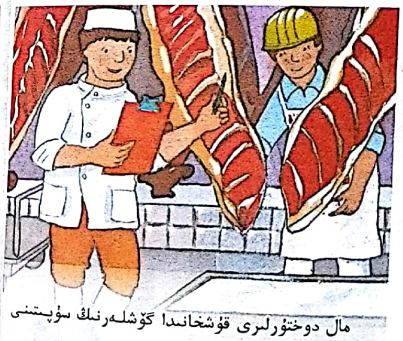
يېزىلاردا مال دوختۇرلىرى قېرىملارغا بېرىپ مال ـ ۋارانلارنى داۋالايدۇ.

شەھەرلەردىكى مال دوختۇرلىرى مەخسۇس دوختۇر-خانا ياكى ئامبۇلاتورىيەدە ئەرمەك ھايۋانلارنىڭ كېسىلىنى كۆرىدۇ.

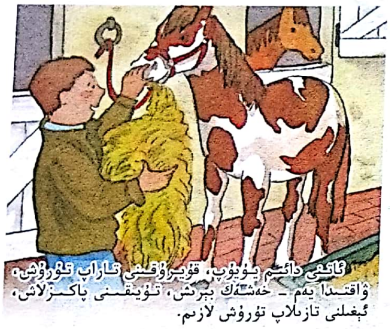
تۆغۇتى تەسكە چۈشكەن ھايۋانلار يەنە مال دوختۇ-رىنىڭ ياردىمىگە موھتاج بولىدۇ.

مال دوختۇرلىرى قۇشخانىدا گۆشلەرنىڭ سۈپىتىنى ئەستايىدىل تەكشۈرەكتە.

ئات كۆندۇرگۈچى

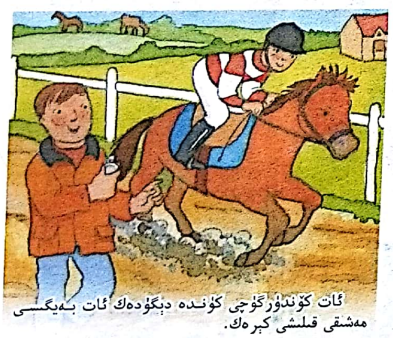
ئات كۆندۇرگۈچى بولۇش ئۈچۈن، ناھايىتى يۇقىرى ئات مىنىش ماھارىتىگە ئىگە بولۇش ھەمدە ئاتنىڭ مىجەزىنى ياخشى بىلىش كېرەك. بەزى ماھىرلار ياش تۇرۇپلا كەسپىي ئات كۆندۇرگۈچى بولغان.

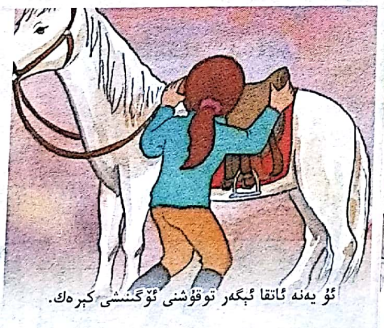
ئاتنىڭ دائىم يۇيۇپ، قۇيرۇقىنى تاراپ تۈرۈش، ۋاقىتدا يەم ـ خەشەك بېرىش، تۇيۇقسىز پاكىزلاش، ئېغىلنى تازىلاپ تۇرۇش لازىم.

ئات كۆندۇرگۈچى بولۇشتا ئاۋۋال ئاتقا كۆنۈل بۆلۈشنى ئۆگىنىش لازىم.

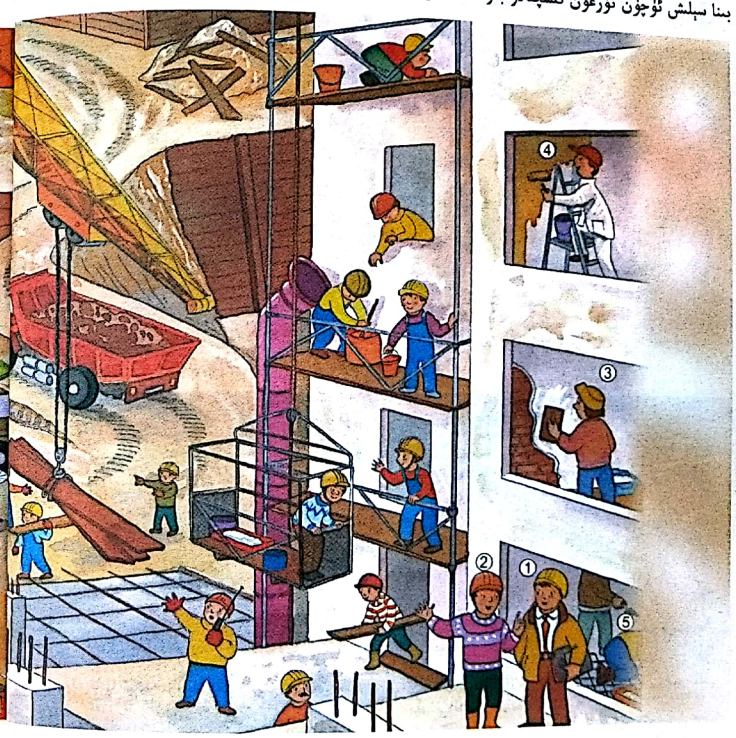
ئات كۆندۇرگۈچى كۆندە دېگۈدەك ئات بەيگىسى مەشقى قىلىشى كېرەك.

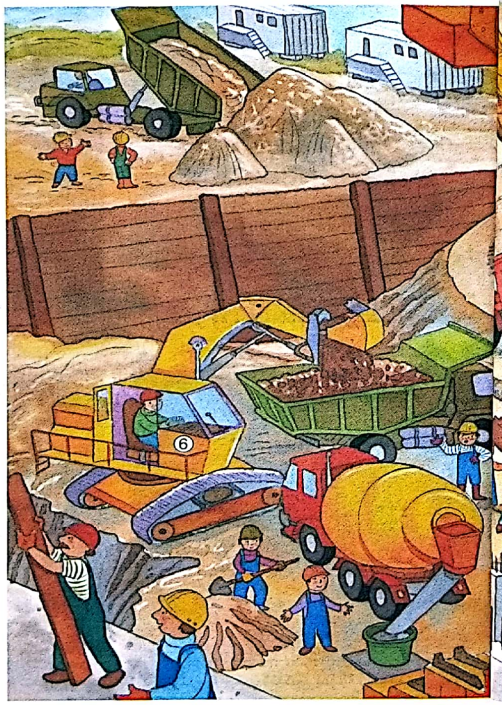
ئۇ يەنە ئاتقا ئېگەر توقۇشنى ئۆگىنىشى كېرەك.

قۇرۇلۇش مەيدانىدا

بىناكارلىق ئىشچىلىرى قۇرۇلۇش مەيدانلىرىدا ئۇل سېلىش، تام قوبۇرۇش قاتارلىق ئىشلارنى قىلىدۇ. بىنا سېلىش ئۈچۈن نۇرغۇن ئىشچىلار بىرلىكتە خىزمەت قىلىشى كېرەك.

نۇرغۇن كەسىپلەر بىناكارلىق قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىدۇ. مەسىلەن، قۇرۇلۇش بېشى ①، قۇرۇلۇش مەيدانى مەسئۇلى ②، سۈزۈاقچى ③، سىرچى ④، فارفور ياتقۇزغۇچى ⑤، قېزىش ماشىنىسى شوپۇرى ⑥، كران شوپۇرى ⑦ قاتارلىقلار.

ئارخىتېكتور بىنانى لايىھىلەپ، تەكشىلىك خەرىتىسىنى سىزىدۇ.

ئۆلچەپ سىزىش خادىمى قۇرۇلۇش باشلاشتىن بۇرۇن، بىنا چوشىدىغان يەرنى تەكشۈرۈپ ئۆلچەيدۇ.

مودېل ئۈستىسى خەرىتىگە ئاساسەن، بىنانىڭ مودېلىنى ياساپ چىقىدۇ.

توكچى

توكچى ئولتۇراق بىنا ۋە ئىشخانا بىنالىرىنىڭ توك سىمىنى ئورنىتىش ھۇتەخەسسىسى. ئۇ، توك سىملىرىنى تارتىش ھەمدە ئېلېكتر ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىلىشقا مەسئۇل.

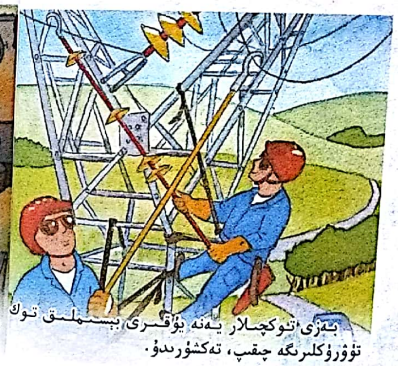
توكچى بىنانىڭ تەكشىلىك خەرىتىسىنى ئەستايىدىل كۆرۈپ، توك سىمىنى تارتىش يولىنى لايىھەلەيدۇ.

ئاندىن، ئۇ توك سىمىنى تارتىپ، ئېلېكتر ھەنبە روزېتكىسى ۋە ئۇلىغۇچاتقىلارنى ئورنىتىدۇ.

ئۇ يەنە كونترول تاختىسى ئورنىتىپ، ئۇنى ئاساسىي لىنىيە توربىغا ئۇلايدۇ.

يەنىلا توكچىلار يەنە يۇقىرى بېسىملىق توك تۈرۈكلىرىگە چىقىپ، تەكشۈرىدۇ.

ياغاچچى

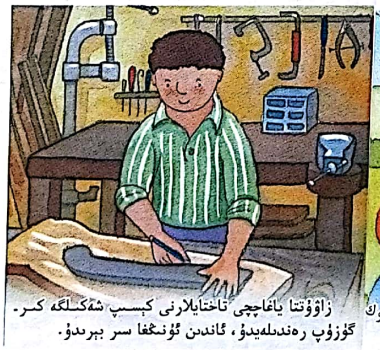
ياغاچچىلار ھەخسۇس ياغاچچىلىق ئىشلىرىنى قىلىدۇ. ئۇلار زاۋۇتلاردا ياغاچتىن ياسالغان دېرىزە، پول، پەشتاق، ئاشخانا بۇيۇملىرىنى ياسايدۇ، شۇنداقلا ئۆيلەرنىڭ ياغاچ قۇرۇلمىلىرىنى لايىھىلەپ قۇراشتۇرىدۇ.

دەرەخ غوللىرى زاۋۇتتا تاختاي قىلىپ تىلىنىدۇ.

ياغاچچى بۇلاردىن ئۆزىگە كېرەكلىك تاختايلارنى تاللۇالىدۇ.

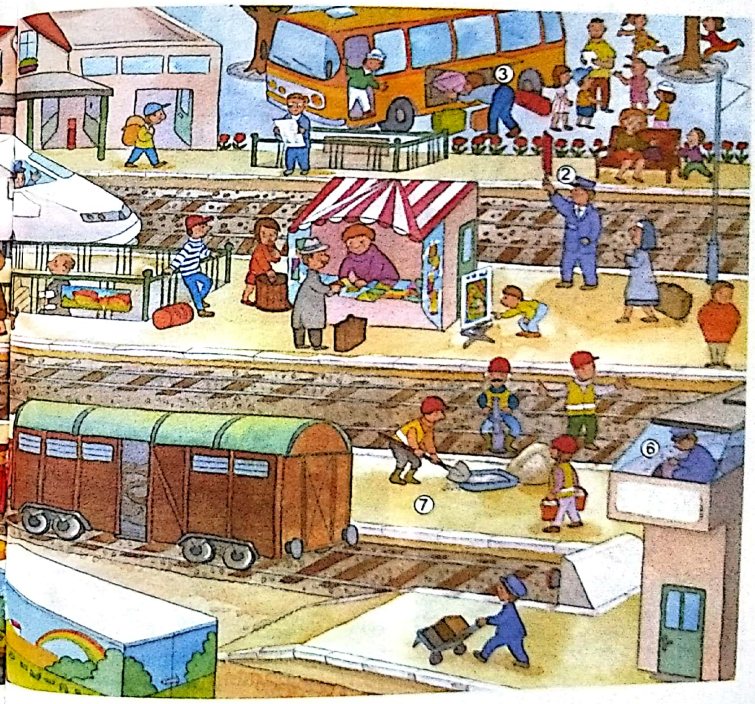
زاۋۇتتا ياغاچچى تاختايلارنى كېسىپ شەكىلگە كىرگۈزۈپ رەندىلەيدۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا سىر بېرىدۇ.

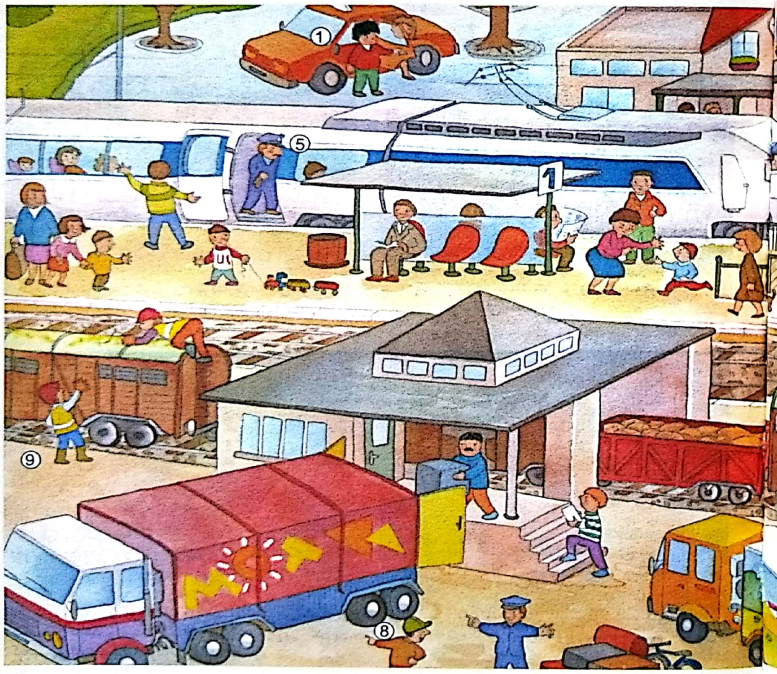
ياغاچچى يەنە نەپىس ئۆي جاھازلىرىنى ياسىيالايدۇ ھەم رېمونت قىلالايدۇ.

ۋوگزال ئەتراپىدىكى كەسىپلەر

نۇرغۇن كىشىلەر ۋوگزالدا ھەرخىل خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. ئۇلار يولۇچىلارنى توشۇش، يۈك يۆتكەش، پويىز ھەيدەش، رېلىس رېمونت قىلىش قاتارلىق بىر - بىرىگە ئوخشاشمايدىغان ئىشلارنى قىلىدۇ.

تاكسى شوپۇرى ①، ۋوگزال باشلىقى ②، ئامبۇئى ئاپتوبۇس شوپۇرى ③، پويىز شوپۇرى ④، پويىز مۇلازىمەتچىسى ⑤، تۆمۈريول دسپېتچېرى (ئورۇنلاشتۇرغۇچى) ⑥، يول ياساش ئىشچىسى ⑦، يۈك ئاپ-تومبىلى شوپۇرى ⑧، پويىز رېمونتچىسى ⑨ قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى بۇ يەردە تەرتىپلىك ھەم رەتلىك ھالدا ئۆز خىزمىتىنى قىلىدۇ.

ئۇزۇن يوللۇق يۈك ئاپتوموبىلىنىڭ شوپۇرى

ئۇزۇن يوللۇق يۈك ئاپتوموبىلىنىڭ شوپۇرى لىق يۈك بېسىلغان ئاپتوموبىلنى ھەيدەپ، ناھايىتى يىراق يەرلەرگە توشۇيدۇ.

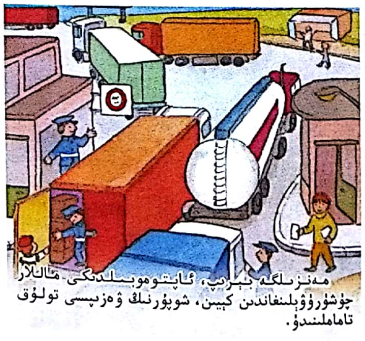
يۈك ئاپتوموبىل شوپۇرى خېرىدارلارغا مال توشۇپ بېرىدۇ.

شوپۇر يولغا چىقىشتىن بۇرۇن، ئاپتوموبىلغا يۈك بېسىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈرەيدۇ.

ئۇزۇن يوللۇق يۈك ئاپتوموبىلىنىڭ شوپۇرى تاماق يېگەندىن باشقا ۋاقىتتا، ئاپتوموبىلدىن ئايرىلمايدۇ، كېچىسىمۇ ئاپتوموبىلدا ئۇخلاپ ئارام ئالىدۇ.

مەنزىلگە يېتىپ، ئاپتوموبىلدىكى مال-لارنى چۈشۈرۈۋېلىنغاندىن كېيىن، شوپۇرنىڭ ۋەزىپىسى تولۇق تاماملىنىدۇ.

پويىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

پويىز كۆن بويى رېلىس ئۈستىدە ماڭىدۇ، پويىز شوپۇرى كابىنكىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنى كونترول قىلىدۇ.

تۆمۈريول دىسپېتچېرى ھەر بىر پويىزنىڭ تەرتىپ بويىچە ھەرىكىتىنى بېتەكچىلىك قىلىدۇ. دىسپېتچېر بولمىغاچقىلا، پويىزلارنىڭ ئۆزئارا سوقۇلۇپ كېتىش ھادىسىسى يۈز بەرمەيدۇ.

پويىز شوپۇرى پويىزنى بىر جايدىن يەنە بىر جايغا ھەيدەپ بارىدۇ. ئۇ يولۇچىلارنىڭ ئامانلىقىغا مەسئۇل بولىدۇ. شۇڭا، تۇرلۇك يول يۈرۈش قائىدە ـ تەرتىپلىرىگە رىئايە قىلىشى كېرەك. بەزى يېڭى تېپىكى پويىزلاردا، شوپۇرنىڭ يول يۈرۈشىگە يارىدەم بېرىدىغان قوشۇمچە سىستېما بولىدۇ.

ئايرودرومدىكى كەسپلەر

ئايرودرومدا ھەر خىل خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىدىغان خادىملار بار. ئۇلار ئايروپىلانلىق قونۇشنا بېتەكچىلىك قىلىدۇ، بەلگىلىك مۇددەتتە ئايروپىلانغا يېقىلغۇ ۋە ئوزۇقلۇق قاچىلايدۇ.

ئايرودرومدا

ئايرودروم بەكمۇ ئاۋات جاي. بەزىلەر يولۇچىلارنى كۈتۈۋالسا، بەزىلەر يولۇچىلارغا ئايروپىلانغا چىقىش كارتوچكىسى ئالماشتۇرۇپ بېرىدۇ، يەنە بەزىلەر يولۇچىلارنىڭ ئۆزۈاھنامە ۋە ئايروپىلان بېلەتلىرىنى تەكشۈرىدۇ.

ئايرودروم خادىمى يولۇچىلارنىڭ يۈك - تاقىلىرىنى تىزمىغا ئالماقتا.

ئايرودروم خادىمى يولۇچىلارغا ئايروپىلانغا چىقىش كارتوچكىسى تارقىتىپ بەرمەكتە.

تاموژنا خادىمى يولۇچىلارنىڭ يۈك - تاقىلىرىنى تەكشۈرۈشكە مەسئۇل.

ئايرودروم ماگىزىنىدا مال ساتقۇچى ئايروپىلان ساقلاۋاتقان يولۇچىلارغا مۇلازىمەت قىلماقتا.

ئايروپىلاندا

ئايروپىلان باشلىقى ئايروپىلاننى ھەيدەشكە مەسئۇل. ئايروپىلان مۇلازىمەتچىسى ۋە باشقا خادىملار يولۇچىلارغا قىزغىن ھەم ئەتراپلىق مۇلازىمەت قىلىدۇ.

ئايروپىلان مۇلازىمەتچىسى يولۇچىلارنى يېمەك-ئىچمەك ۋە گېزىت - ژۇرنال بىلەن تەمىنلەيدۇ.

ئايروپىلان مۇلازىمەتچىسى يەنە يولۇچىلارنىڭ بىخەتەر، لېكىن كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ھەر خىل تىلدا ئۇلارغا، دەققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلارنى چۈشەندۈرىدۇ.

ئايروپىلان باشلىقى ئايروپىلان ھەيدەشكە مەسئۇل بولۇپ، ئۇچۇش داۋامىدا بارلىق ئايروپىلان خادىملىرىنى باشقۇرىدۇ. ياردەمچى ئۇچقۇچى ئايروپىلان باشلىقىنىڭ ئايروپىلان ھەيدىشىگە ياردەملىشىدۇ. ئۇچۇشنىڭ ئاۋۋال ئۇلار ئۇچۇش مۇساپىسىنى تەپسىلىي كۆرۈپ، ھاۋا كىلىماتىنى ئىگىلەيدۇ ھەمدە ئايروپىلان ئەسلىھەلىرىنى تەكشۈرۈپ چىقىدۇ.

ئايروپىلانغا مۇناسىۋەتلىك باشقا كەسىپلەر

ئايروپىلان ياساشتا نۇرغۇن مۇتەخەسسىسلەرگە ئېھتىياجلىق بولىدۇ. ئايروپىلان ئىشلىتىشكە كىرىشتۇرۇلگەندىن كېيىن، تېخنىك خادىملار كومپيۇتېر ئارقىلىق، ئۇنىڭ ئۇچۇش ئەھۋالىنى كۆزىتىپ كونترول قىلىدۇ.

ئايروپىلان ئۇرۇشتۇرۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، ئىلېكتر ئىنژېنېرى ئايروپىلاننىڭ ئىچكى قىسمىغا ئىلېكتر كابېلى ئورنىتىدۇ.

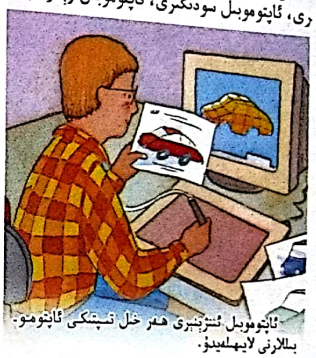
يەنە بىر قىسىم تېخنىكلار ئاخىرقى قېتىملىق ئۇرۇشتىن ئىلگىرى ئۇ تەگشەش ئىشلىرىنى قىلىدۇ.

ئايرودروم دىسپېتچېرى يەر يۈزىدىكى ئايروپىلاننىڭ ئۇچۇش لىنىيىسىنى نازارەت قىلىپ تۇرىدۇ. ئۇ يەنە ئايروپىلاننىڭ ئۇچۇش - قونۇشىغا بۇيرۇق بېرىدۇ. ئايرودروم دىسپېتچېرى كومپيوتېر، رادار ۋە رادىئو ئارقىلىق خىزمەت قىلىدۇ.

ئاپتوموبىلغا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

ئاپتوموبىلغا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر بەك كۆپ. ئاپتوموبىلنى ياخشى كۆرىدىغان كىچىك دوستلارنىڭ كەلگۈسىدە، ئاپتوموبىل ساھەسىدە كەسىپ تاللاش دائىرىسىمۇ ناھايىتى كەڭ. مەسىلەن، ئاپتوموبىل ئىنژېنېرى، ئاپتوموبىل سودىگىرى، ئاپتوموبىل رېمونتچىسى قاتارلىقلار.

ئاپتوموبىل ئىنژېنېرى ھەر خىل تىپتىكى ئاپتوموبىللارنى لايىھىلەيدۇ.

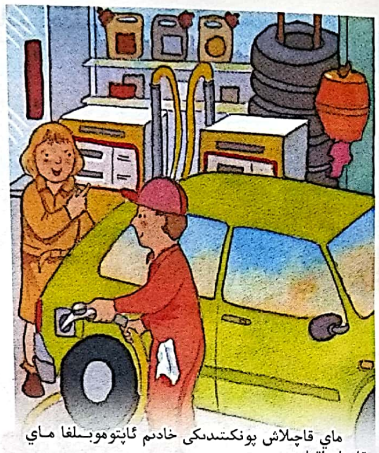
ئاپتوموبىلنى سىناش شوپۇرى يېڭى تىپتىكى ئاپتوموبىلنىڭ يېتەرسىزلىكىنى ئۆزگەرتىش توغرىسىدا پىكىر بېرىدۇ.

تېخنىكلار ئاپتوموبىلنىڭ ئاپتوماتىك قۇرۇلمىلىرىنى جەريانىنى نازارەت قىلماقتا. قۇراشتۇرۇش مەشغۇلات لىنىيىسىنىڭ ئاخىرىدا ئاپتوموبىل تولۇق قۇراشتۇرۇلۇپ بولۇپ، ھەرقايسى سېتىش ئورۇنلىرىغا يۆتكەشكە تەييار قىلىنىدۇ.

ئاپتوموبىل رېمونتچىسى ئاپتوموبىلنى ئاسراشقا مەسئۇل بولۇپ، ئاپتوموبىلدىكى كاشىلالارنى رېمونت قىلىدۇ.

ماي قاچىلاش پونكىتىدىكى خادىم ئاپتوموبىلغا ماي قاچىلىماقتا.

شوپۇرلۇق مەكتىپىنىڭ تەربىيىسى كۆرسەتمىسىگە ئاپتوموبىل ھەيدەشنى ئۆگەتمەكتە.

ئاپتوموبىل سودىگىرى ھەر خىل يېڭى ۋە نىمكەش ئاپتوموبىللارنى ساتىدۇ.

تاللا بازىرى بىلەن مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

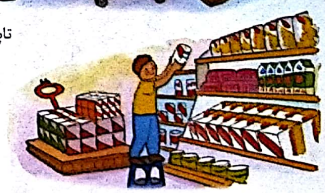

ئامبارچى ئامباردا قانچىلىك مال قالغانلىقىنى ناھايىتى ئېنىق بىلىدۇ.

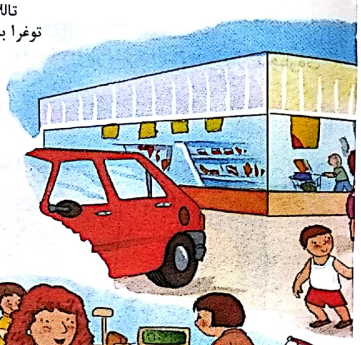
مال تاپشۇرۇۋالغۇچى ئېلىپ كېلىنگەن مالالارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئامبارغا رەتلىك تىزىدۇ.

مال جازىسىنى باشقۇرغۇچى مالالارنى جازىغا تىزىدۇ. ئۇ ھەممە مالغا باھا كارتىسى چاپلانغان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

تاللا بازار باشقۇرغۇچىسى باھا كارتىسىدىكى باھانىڭ توغرا بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ.

تاللا بازىرىنىڭ مال سېتىۋالغۇچىسى سۈپەتلىك ھەم ئەرزان مالالارنى كۆرگۈزىدۇ.

پۇل ئالغۇچى خېرىدارنىڭ ھېسابات تىنى بوغۇپ ببرىشكە مەسئۇل.

بەزى تاللا بازارلىرىدا خىزمەتچىلەر چاقلىق كانكى ئايىغى كىيىپ مالالارنى رەتلەيدۇ.

تاللا بازار خىزمەتچىسى مالالارنىڭ باھاسى چۈشكەنلىكى توغرىسىدا ئېلان چاپلىماقتا.

شىركەتتە

ھەرقانداق بىر شىركەتتە ئوخشاشمىغان نۇرغۇن بۆلۈملەر بولىدۇ. بۇلار شىركەتنىڭ نورمال تىجارەت قىلىشىدا كەم بولسا بولمايدىغان قىسىملاردۇر.

كاتىپ مۇھىم ئىشلارنى خاتىرە لەشكە، خەت ـ چەكلەرنى رەتلەشكە، فاكس يوللاشقا مەسئۇل.

لايىھەلىگۈچى تېخنىكلارنىڭ يارديمىدە ھەر خىل يېڭى مەھسۇلاتلارنى لايىھەلەيدۇ.

شىركەت خوجايىنى پۈتكۈل شىركەتنىڭ مەسئۇلى بولۇپ، بارلىق كەسپىي ئىشلارنى باشقۇرىدۇ.

كەسپىي ئىشلار خادىمى خېرىدارلارغا شىركەتنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى تونۇشتۇرۇپ ساتىدۇ.

بوغالتىر شىركەتنىڭ مالىيىسىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلايدۇ.

شىركەت كۆتۈۋىلىش ئورنى تېلېفون ئېلىش ۋە خەت ـ چەكلەرنى تاپشۇرۇۋىلىش ئىشلىرىنى بېجىرىدۇ.

بازار كېڭەيتكۈچى خادىملار ئاخبارات ئورۇنلىرى بىلەن ئالاقىلىشىپ، شىركەتنىڭ مەھسۇلاتىنى تەشۋىق قىلىدۇ.

ئادەم كۆچى بايلىقى بۆلۈمى شىركەتكە يېڭى خىزمەتچى قوبۇل قىلىشقا مەسئۇل.

ئىشلەپچىقىرىش سېخىدا ئىشچىلار مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىدۇ.

مال تارقاتقۇچى خېرىدارلارغا مال يەتكۈزۈپ بېرىدۇ.

ئامبارچى مالالارنى تەييارلاپ بېرىدۇ.

شىركەت خوجايىنى

مەيلى چوڭ ياكى كىچىك شىركەت بولسۇن، شىركەت خوجايىنى شىركەتنىڭ ھەممە ئىشىغا مەسئۇل.

شۆكەت خوجايىنى دائىم كاماندىروپكىغا چىقىپ، دۇنيانىڭ جاي - جايلىرىغا بارىدۇ.

ئۇ ھەرقايسى دۆلەتلەردىن يېڭى مەھسۇلات ئىزدەشى كېرەك.

شىركەت خوجايىنى ئىشچىلىرى بىلەن ئىچىپ ياكى خىزمەتچىلەر بىلەن يارىشىپ، ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئىـ جارەت ئەھۋالىنى ئىگىلەيدۇ.

شىركەت خوجايىنى شىركەتنى قىيىنچىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن، بانكىنىڭ پۇل ھۆكۈمىلە ئاپپاراتلىرى بىلەن ئالاقىلىشىپ تۇرىدۇ.

كەسپىي ئىشلار خادىمى

كەسپىي ئىشلار خادىمى شىركەت مەھسۇلاتلىرىنىڭ بازىرى ئۇستىدە ئىزدىنىدۇ. ئۇلار چوقۇم ئالاقە باغلاشقا ماھىر بولۇشى كېرەك.

ئۇلار شىركەتنىڭ تۈرلۈك مەھسۇلاتلىرىنى ئەتراپلىق چۈشىنىشى زۆرۈر.

ئۇلار ھەر تەرەپكە چېپىپ خىرىدار ئىزدەيدۇ، يولغىمۇ بىرمۇنچە ۋاقىت سەرپ قىلىدۇ.

ئۇلار پارچە سېتىش سودىگەرلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ مەھـ سۇلاتىنى سېتىۋالسا، بۇ مەھسۇلاتلارنىڭ مال جازىسىغا قويۇلۇشىغىمۇ كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

ئەگەر، پارچە سېتىش سودىگەرلىرى ئۇلارنىڭ مەھـ سۇلاتىنى سېتىۋالسا، بۇ مەھسۇلاتلارنىڭ مال جازىسىغا قويۇلۇشىغىمۇ كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

سۇغۇرتا بىلەن مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

مۇناسىۋەتلىك تۈر بويىچە سۇغۇرتىلانغان كىشىلەرنىڭ ئۆيىگە ئوغرى كىرسە، ئۆيىدە ئوت ئاپىتى يۈز بەرسە ياكى باشقا تالاپەتلەر بولسا، سۇغۇرتا شىركىتىنىڭ خىزمەتچىسى ئۇلارغا ياردەم قىلىدۇ.

سۇغۇرتىلانغاندا سۇغۇرتا شىركىتى مۇئامىلدار بىلەن سۇغۇرتا توختامى تۈزىدۇ.

قاتناش ھادىسىسى يۈز بەرگەندىن كېيىن، سۇغۇرتا شىركىتى ئادەم ئەۋەتىپ ئاپىتوموبىلنىڭ زىيانغا ئۇچراش ئەھۋالىنى باھالاپ بېكىتىدۇ.

ھادىسە يۈز بەرگەندىن كېيىن، سۇغۇرتا شىركىتى خادىمى سۇغۇرتىلانغان ئۆي، ئاپتوموبىل ياكى ئادەمنىڭ زىيانغا ئۇچراش ئەھۋالىنى تەپسىلىي ئىگىلەيدۇ. سۇغۇرتا شىركىتى ئىلگىركى توختام بويىچە مۇئامىلىدارنىڭ زىيىنىنى تۆلەپ بېرىدۇ.

پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتىدىكى كەسىپلەر

پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتىدىكى خادىملار مۇئامىلدارنىڭ پۇل ئامانەت قويۇش، پۇل ئېلىش، پۇل قەرز ئېلىش، مەبلەغ سېلىش قاتارلىق ئىشلارنى بېجىرىپ بېرىشتەك پۇلغا مۇناسىۋەتلىك خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىدۇ.

بانكىنىڭ پۇكەي خادىمى مۇئامىلدارنىڭ پۇلىنى مەخسۇس ھېسابات‌ئاپپاراتىغا كىرگۈزۈپ بېرىدۇ.

بانكىنىڭ مۇئامىلدار دىرېكتورى قەرز ئالغۇچى مۇئامىلدار بىلەن يۈزمۇ-يۈز سۆزلىشىدۇ.

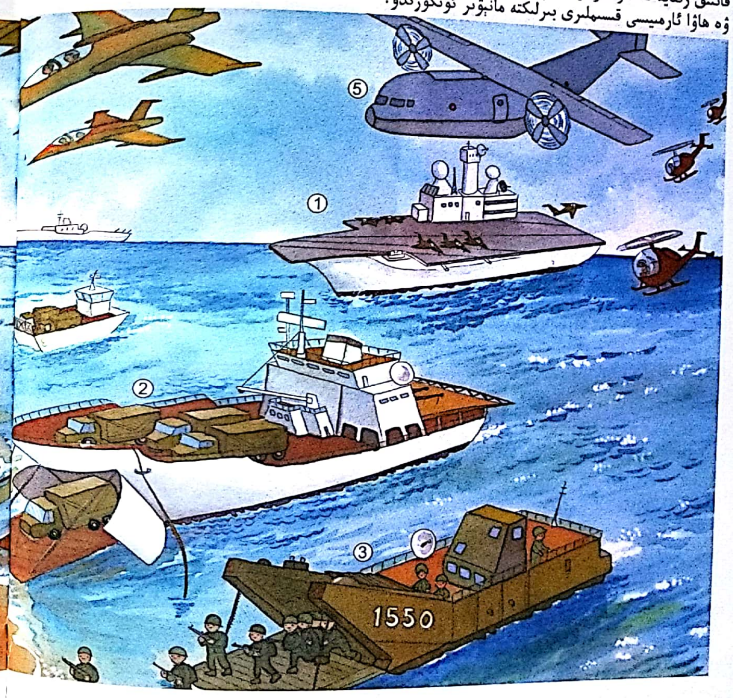
پۇل يۆتكەش خادىمى قەغەز ۋە قەغەزدە پۇللارنى بىخەتەر يۆتكەشكە مەسئۇل.

ئاكسىيە ئېرۇسدا ۋاستىچى مۇئامىلدارغا ۋاكالىتەن پاي چېكىنى ئېلىپ - سېتىش ئىشىنى بېجىرىپ بېرىدۇ.

ئارمىيەدىكى كەسىپلەر

دۆلەت زېمىنىنى قوغداش ۋە تىنچلىقنى ساقلاش ھەربىيلەرنىڭ ئەڭ مۇھىم ۋەزىپىسى. ھەربىيلەر بۈيرۇققا قاتتىق رىئايە قىلىدۇ. ئۇلار دائىم ھەر خىل ھەربىي ماتېرىيال ئۆتكۈزۈپ تۇرىدۇ، بەزىدە دېڭىز، قۇرۇقلۇق ۋە ھاۋا ئارمىيىسى قىسىملىرى بىرلىكتە ماتېرىيال ئۆتكۈزىدۇ.

بىر مەيدان ھەربىي ماتېرىيالغا ئاۋۇتامانكا ①، قاتناش ۋاستىلىرىنى قوغۇرقلۇققا چىقارغۇچى كېمە ②، ئەسكەرلەرنى قۇرۇقلۇققا چىقارغۇچى كېمە ③، تىك ئۇچار ئايروپىلان ④، تىرانسپورت ئايروپىلانى ⑤، ئۇرۇش ئايروپىلانى ⑥، رازۋېدكا ئايروپىلانى ⑦، باشقۇرۇلمىغان سنارەد قويۇپ بېرىش قۇرۇلمىسى ⑧، تانكا ⑨، يۈك ئاپتوموبىلى ⑩ قاتارلىقلار قاتناشتۇرۇلدى.

قۇرۇقلۇق ئارمىيسى

قۇرۇقلۇق ئارمىيە گېنېرالى قۇرۇقلۇق ئارمىيسى شتاب ئوفتسېرلىرى — پولكوۋنىك، پودپولكوۋنىك، مايور قاتارلىقلارنى باشقۇرىدۇ؛ شتاب ئوفتسېرلىرى تۆۋەن دەرىجىلىك ئوفتسېرلار — ستارشىي لېيتېنانت، لېيتېنانت، كەنجى لېيتېنانت قاتارلىقلارنى باشقۇرىدۇ. ئەسكەرلەر — ئوفتسېرلارنىڭ قوماندانلىقىغا بويسۇنىدۇ.

كېچىسى ھەربىيلەر ئېتراپنى ياخشى كۆرۈش ئۈچۈن، سىنوئوپېرسكوپ (كېچىدە كۆرۈش ئەسۋابى) تاقۇالىدۇ.

تانكا يەر يۈزىدە ئۇرۇش قىلىشقىنىڭ ئاساسلىق قورالالرنىڭ بىرى، ئۇنىڭ ئېچىدە شوپۇر ۋە ھەرگەن بولىدۇ.

ئارمىيىدە يۇقىرى دەرىجىلىك ئارقىلىق ياسالغان قورالالارمۇ بار. بۇ رەسىمدىكىسى راكاندۇق باشقۇرۇلىدىغان سنارەدە قويۇپ بېرىش قۇرۇلمىسىدۇر.

كىشىلەر ئايروپلاننى ئۇچۇرغاندا ئارمىيە دەرھال قوتقۇزۇش ئېلىپ بارىدۇ.

ھاۋا ئارمىيسى

سىز ئايروپلانغا ئامراق بولسىڭىز، كەلگۈسىدە ھاۋا ئارمىيىسىگە قاتناشسىڭىز بولىدۇ. ھاۋا ئارمىيىسىدە ھەربىي ئۇنۋان قۇرۇقلۇق ئارمىيىسىدىكى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ.

قىرغۇچى ئايروپلاننىڭ ئۇچقۇچىسى كەسپىي مەكتەپ-تە مەخسۇس تەربىيىلىنىدۇ.

مېخانىك بىلەن ئېلېكتر ئىنژېنېرى ئايروپلاننى ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ رېمونت قىلماقتا.

ھەربىي ئايروپلان ياردەمگە موھتاج كىشىلەرگە يېمەكلىك ۋە تورمۇش بۇيۇملىرى ئاپىرىپ بېرىدۇ.

بىخەتەرلىككە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ھاۋا ئارمىيىسى يەنە ئايرودرومدا تەرتىپ ساقلايدۇ.

دېڭىز ئارمىيسى

دېڭىز ئارمىيسىدە ھەربىي ئۇنۇڭان قۇرۇقلۇق ئارمىيىسىنىڭكىگە ئوخشاش. دېڭىز ئارمىيىسىدە ھەربىي پاراخوت قىسملىرى ئاساسلىق بولۇپ، ئۇلار دېڭىزدا ئۇرۇش قىلىدىغان ئارمىيە تۇرىدۇر.

ئىتتايىن يوغان ئاۋىئاماتكىدا ئايروپىلانلار ئۇچۇپ - قونالايدىغان پالۇبا بار.

سۇ ئاستى كېمىسى سۇ ئاستىدا يۇرۇش قىلىدۇ، پورتقا بارغاندا سۇ يۈزىگە چىقىدۇ.

غەۋۋاس دېڭىز ئاستىغا مىنا قويىماقتا.

دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ قۇرۇقلۇقتا جەڭ قىلغۇچى ئىتتىرىش قۇرۇقلۇقتا چىقىپ جەڭگە تەييارلانماقتا.

ئارمىيىدىكى باشقا كەسىپلەر

ئارمىيىدە يەنە مەخسۇس تاماق ئېتىشكە مەسئۇل ئاشپەز ئەسكەر ھەم ھەربىي دوختۇر، فوتوگراف بولىدۇ.

ھەربىي قىسىم سىرتقا چىقىپ ۋەزىپە ئۆتىگەندە ئاشپەز ئاپتوموبىلدا قېلىپ تاماق ئېتىدۇ.

ھەربىي دوختۇر نەق مەيدانغا بېرىپ يارىلانغانلارنى داۋالايدۇ ھەم ئۇلارنى دوختۇرخانىغا ئاپىرىدۇ.

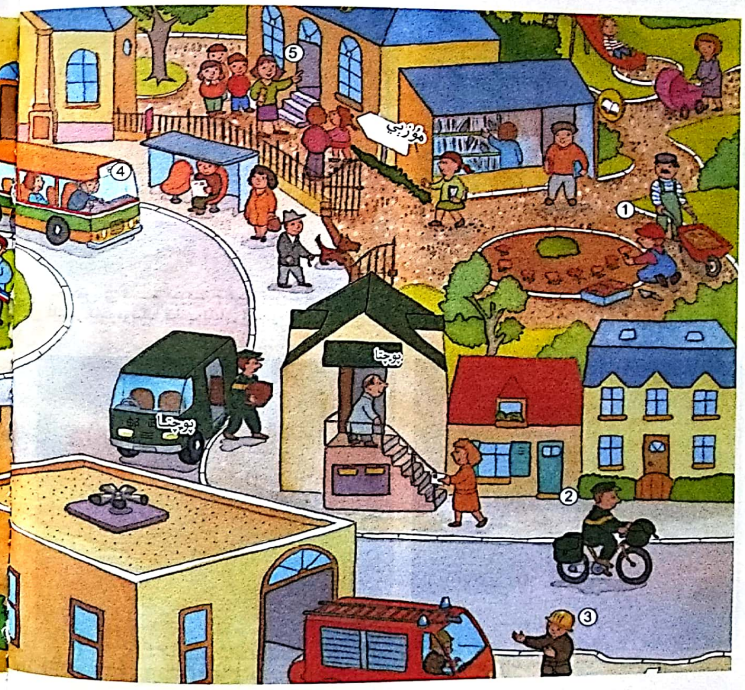
ئارمىيىدىكى فوتوگرافلار ھەربىي قىسىمغا ئەگىشىپ رەسىم تارتىدۇ ھەم خەۋەر بېرىدۇ.

ئارمىيىدىكى كومپيۇتېردا پروگراممىا تۈزۈش خادىمى پۈتۈن زېھنى بىلەن خىزمەت قىلماقتا.

ئاممۇی ساھەدىكى كەسپلەر

تۆرمۇشىمىزدا يەنە نۇرغۇن تۈرلۈك كەسپلەر بار، بۇ كەسپلەر بىزگە بەكمۇ تونۇش.

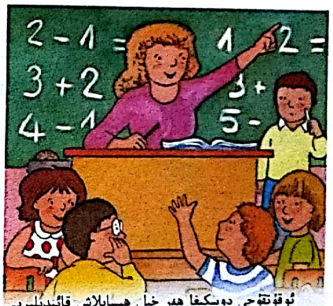

بۇ كەسپتىكىلەردىن باغۋەن ①، پوچتىكەش ②، ئوت ئۆچۈرۈش خادىمى ③، ئاممىۋى ئاپتوبۇس شوپۇرى ④، مۇزىكا چۈشەندۈرگۈچسى ⑤، ئوقۇتقۇچى ⑥، ساقچى ⑦، تازىلىق ئىشچىسى ⑧، ماشىنا توختىتىش مەيدانى باشقۇرغۇچسى ⑨ قاتارلىقلار بار.

ئوقۇتقۇچى

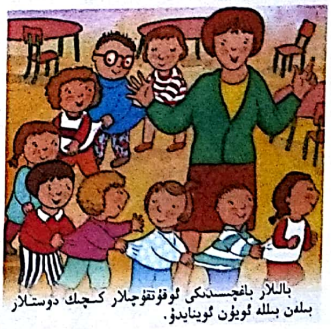
ئوقۇتقۇچىلار مەكتەپتە خىزمەت قىلىدۇ، ئۇلار بىزنىڭ ساۋادىمىزنى چىقىرىدۇ، كىتاب ئوقۇشنى ئۆگىتىدۇ، شۇنداقلا بىزنى نۇرغۇن بىلىملەرگە ئىگە قىلىدۇ.

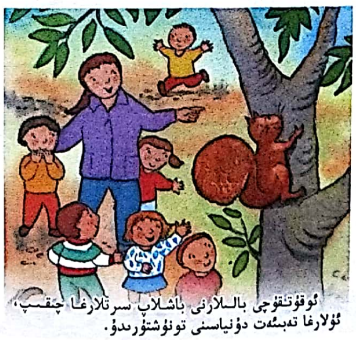
ئوقۇتقۇچى دوسكىغا ھەر خىل ھېسابلاش قائىدىلىرىنى يېزىپ، بالىلارغا ھېساب ئۆگىتىدۇ.

ئۇقۇتقۇچى كەچلىكى دەرس تەييارلايدۇ، ھەمدە ئو-قۇغۇچىلارنىڭ تاپشۇرۇقىنى ئەستايىدىل تەكشۈرىدۇ.

بالىلار باغچىسىدىكى ئوقۇتقۇچىلار كىچىك دوستلار بىلەن بىللە ئويۇن ئويناپدۇ.

ئوقۇتقۇچى بالىلارنى باشلاپ سىرتلارغا چىقىپ، ئۇلارغا تەبىئەت دۇنياسىنى تونۇشتۇرىدۇ.

باشقا تەلىم ـ تەربىيە خىزمەتچىلىرى

مەكتەپتىن باشقا جايلاردىمۇ نۇرغۇن تەلىم ـ تەربىيە خىزمەتچىلىرى بولىدۇ. ئۇلار ئوخشاشمىغان ساھەدە بالىلارنى تەربىيىلەش مەسئۇلىيىتىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، بالىلارنىڭ ساغلاپ ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تۆھپە قوشماقتا.

گىمناستىكا تربىيىرى بالىلارغا سەۋرچانلىق بىلەن گىمناستىكا مەشقى قىلدۇرماقتا.

بۇ ئالاھىدە تەلىم ـ تەربىيە خىزمەتچىلىرى ھېيپ بالىلارنى تەربىيىلەپ، ئۇلارغا خۇشاللىق ئاتا قىلىدۇ.

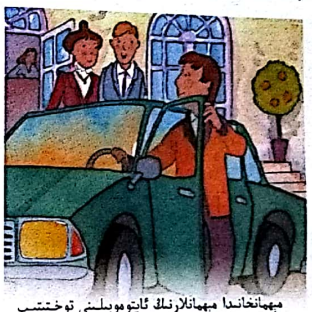
ئۆسمۈرلەر سارىيىدىكى خادىملار ھەر ھەپتىدە بالىلارنى دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلەرگە ئۈيۈشتۈرىدۇ.

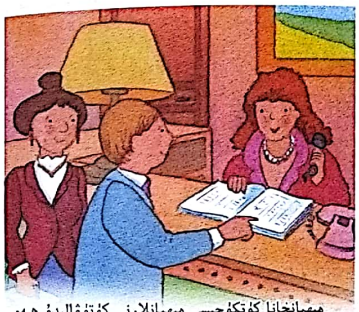
كۈتۈپخانا باشقۇرغۇچىسى بالىلارغا ئېھتىياجلىق كىتابلارنى قانداق ئىزدەشنى ئۆگىتىپ قويىدۇ.

مېهمانخاندىكى كەسىپلەر

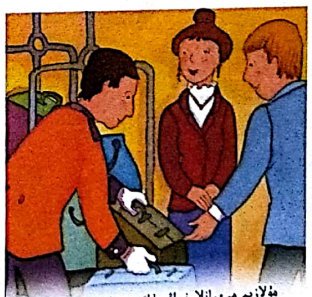
مېهمانخانا دېرېكتورى مېهمانخانىنىڭ بارلىق ئىشلىرىغا مەسئۇل. ئۇنىڭ باشقۇرۇشىدا بەزى خادىملار مېهمانلارنى كۈتۈۋالىدۇ ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىدۇ، بەزى خادىملار ياتاقلارنى رەتلەيدۇ.

مېهمانخاندا مېهمانلارنىڭ ئاپتوموبىلىنى توختىتىپ قويۇشىغا ياردەملىشىدىغان مەخسۇس خادىملار بولىدۇ.

مېهمانخانا كۈتكۈچىسى مېهمانلارنى كۈتۈۋالىدۇ ھەم ئۇلارغا زۆرۈر مەسلىھەتلەرنى بېرىدۇ.

مۇلازىم مېهمانلارنىڭ يۈك - تاقلىرىنى ياتاققا ئەكىرىپ بېرىدۇ.

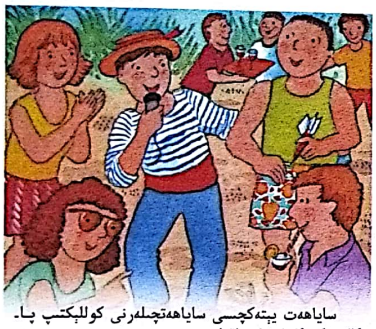
ياتاق مۇلازىمەتچىسى كىرلىكلەرنى يۇيۇش، ياتاقنى تازىلاپ، رەتلەش ئىشلىرىغا مەسئۇل.

ساياھەتكە مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

ساياھەت ئىدارىسىنىڭ خادىملىرى ساياھەتچىلەرگە مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن كۆڭۈللۈك دەم ئېلىش شارائىتى يارتىپ بېرىدۇ. ئۇلارنىڭ ياردىمىدە ساياھەتچىلەرنىڭ سەپىرى ئازادىلىك ھەم خۇشاللىق ئىچىدە ئۆتىدۇ.

بىلەتچى خېرىدارلارغا توردىن بىلەت زاكاز قىلىپ بېرىدۇ.

ساياھەت يېتەكچىسى ساياھەتچىلەرنى كوللېكتىپ پائالىيەتكە ئۇيۇشتۇرماقتا.

ساياھەت يېتەكچىسى ساياھەتچىلەرگە مەشھۇر ئىنشائەتنىڭ بىر - بىرلەپ تونۇشتۇرماقتا ھەم ئۇلارغا تەرجىمان بولماقتا.

مودا ساھەسىدىكى كەسپلەر

مودىل بولۇش نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ئارزۇسى. لېكىن، بۇ كەسپكە قويۇلىدىغان تەلەپ بەكمۇ يۇقىرى. مودىل بولۇشنى ئارزۇ قىلىدىغانلارنىڭ ئۇنىۋېرسال ساپاسى چوقۇم يۇقىرى بولۇشى كېرەك. ئۇلار يەنە قاتتىق تەربىيىلىنىدۇ ۋە سىنىلىدۇ.

ئادەتتە، مودىللار بىر ۋاستىچى شىركەتتىكە كىرىدۇ، ۋاستىچى ئۇلارغا خىزمەت ئورۇنلاشتۇرىدۇ.

مودىللار يەنە مودا كېسىم – كېچەك ژۇرنىلىنىڭ مۇقاۋىسى ئۈچۈن رەسىمگە چۈشۈپ بېرىدۇ.

مودا كېسىم كۆرۈكلىرىدە، مودىللار يېڭى ياسۇندىكى كېسىملەرنى كۆپچىلىككە تاماشا قىلىدۇ.

خىزمەت ئېھتىياجى بىلەن ئۇلار دائىم ھەرقايسى جايلارغا بېرىپ تۇرىدۇ. سەپەر ئۈستىدە ئارام ئېلىشقا دەققەت قىلىشى كېرەك، ئۇنداق قىلغاندىلا، گۈزەللىكىنى ساقلاپ قالىدۇ.

مودا ساھەسىدە مودىللىقتىن باشقا، يەنە نۇرغۇن كەسىپ بار. مەسىلەن، كېسىم لايىھىلىگۈچىلەر پەسلىگە قاراپ مودا كېسىملەرنى لايىھىلەيدۇ.

كېسىم لايىھىلىگۈچى پەسىللىك يېڭى پاسوندىكى كېسىملەرنى لايىھىلەيدۇ.

كېسىم سىنكلاش ئۈستىسى لايىھىگە ئاساسەن، كېسىم نۇسخىسىنى ئىشلەيدۇ.

تىككۈچىلەر ئىشلەنگەن كېسىم نۇسخىسىنى كۆڭۈل قويۇپ تىكىپ چىقىدۇ.

باش كېسىم لايىھىلىگۈچى مەخسۇس چىرايلىق باش كېسىملەرنى لايىھىلەيدۇ.

كىتابقا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

باللار چۆچەكلىرى، رەسىملىك كىتابلار ۋە قامۇسلاردا يېزىق ھەم رەسىم بولىدۇ. ھەرقانداق بىر كىتاب نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى نەتىجىسىدە بارلىققا كېلىدۇ.

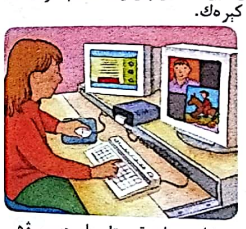

بىر پارچە قىزۇرما رەسىملىك كىتاب ئىشلەشتە، بىرىنچىدىن، يازغۇچى① بولۇش كېرەك، ئۇ پۈتۈن كىتاب ئۈستىدە تولۇق مۇلاھىزە يۈرگۈزىدۇ؛ ئىككىنچىدىن، رەسسام② ياكى فوتوگراف③ ماسلىشىشى كېرەك.

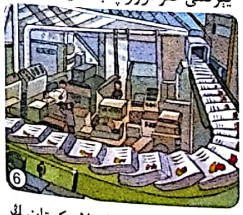
كوررېكتور كىتابنىڭ ئىملا خاتالىقلىرىنى تۈزىتىدۇ.

مۇھەررىر كىتاب ئورىنىدىكى تەھرىرلەيدۇ.

نابورچىك قىزۇرما رەسىم ۋە يېزىقنى كىرگۈزۈپ بەت ياسايدۇ.

باسما زاۋۇتىدىكى باسما بېتىنى ياساش ئىشچىسى④، بېسىش ئىشچىسى⑤، تۈپلەش ئىشچىسى⑥ قاتارلىقلار كىتابنىڭ ھەر بىر ھالقىغا مەسئۇل بولىدۇ.

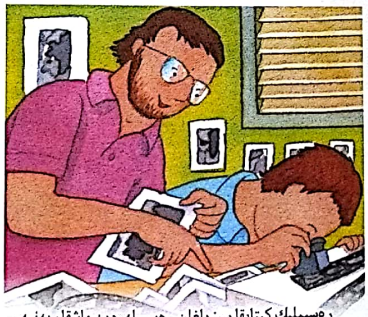
كىتاب بېسىلىپ بولغاندىن كېيىن، كىتابخانىلارغا تىزىپ قويۇپ سېتىلىدۇ. بۇ چاغدا كىتاب ئوقۇرمەنلەر بىلەن يۈز كۆرۈشەلەيدۇ.

مۇھەررىر ئاپتورغا ئەسەر ھاۋالە قىلسا، ئۇھالدا ئاپتور ئۇنىڭ تەلىپى بويىچە ئەسەر يازىدۇ.

رەسسام ئەسەرنىڭ مەزمۇنىغا ئاساسەن قىزۇرما رەسىملەرنى سىزىپ چىقىدۇ.

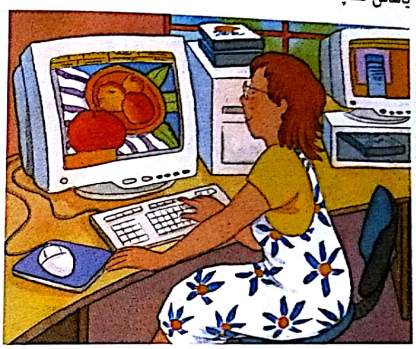
رەسىملىك كىتابقا سىزىلغان رەسىملەردىن باشقا، يەنە فوتوگراف تارتقان مۇناسىۋەتلىك سۈرەتلەر بېرىلىدۇ.

نابورچىك كومپيۇتېردا يېزىق، قىزۇرما رەسىم ۋە سۈرەتلەرنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ بەت ياسايدۇ.

باسما بېتنى ياساش ئىشچىسى

نابورچك بەت ياساپ بولغاندىن كېيىن، كىتابنىڭ باسما بېتى تەييارلىنىدۇ. بۇ خىزمەت باسما بېتنى ياساش ئىشچىسىنىڭ ئىنتايىن ئىنچىكىلىك بىلەن ئىشلىشى نەتىجىسىدە تاماملىنىدۇ.

باسما بېتنى ياساش ئىشچىسى كومپيۇتېردا نابورچىك ياسىغان بەتنىڭ لايىھەلىگىلى بولغان – بولمىغانلىقىنى تەكشۈرىدۇ. ئاندىن ئورىگىنالنىڭ ھەر بىر بېتنى بىرىكتۈرۈپ، چوڭ بىر پارچە بەت ياسايدۇ. بۇ كومپيۇتېردا بەت بىرىكتۈرۈش دەپ ئاتىلىدۇ. بىرىكتۈرۈلگەن بەت كومپيۇتېر بىلەن ئۇزۇنارا ئۇلانغان ماشىنىغا يەتكۈزۈلۈپ، لېنتىغا ئېلىندۇ. مانا بۇ باسما بېتنى ياساشتۇر.

لېنتىغا ئېلىنىپ بولغاندىن كېيىن، باسما بېتنى ياساش ئىشچىسى لېنتىنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرىدۇ. ئەگەر مەسىلە كۆرۈلسە، تۈزىتىدۇ ياكى قايتىدىن لېنتىغا ئالدۇ.

مەتبۇئاتقا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

كىتاب بېتى لېنتىغا ئېلىنىپ بولغاندىن كېيىن، «بەتكە ئېلىش» ئارقىلىق، باسما ماشىنىسىدا ئىشلىتىلىدىغان مېتال بەت ياسىلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن، بېسىش ئىشچىسى كىتابنى بىر بەت، بىر بەتتىن بېسىپ چىقىدۇ، ئاندىن تۈپلەش ئىشچىسى كىتابنى تۈپلەيدۇ.

تۈپلەش ئىشچىسى بەت تەرتىپى بويىچە كىتابنى تۈپلەپ، مۇقاۋىسىنى قاپلايدۇ. ئاخىردا كىتاب ئامبارغا يۆتكىلىدۇ.

كىتاب سودىگىرى

كىتاب سودىگىرى كىتابنى جاي - جايلاردىكى كىتابخانا، گېزىت - ژۇرنال بوتكىسى ۋە تاللا بازارلىرىنىڭ سېتىشغا بېرىدۇ.

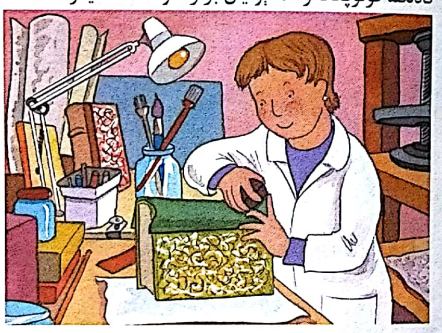
كىتاب سودىگىرى نەشرىياتلارنىڭ يېڭى كىتابلىرىنى كىتابخانىلارغا ئايرىپ تونۇشتۇرىدۇ ھەم ئۇلارنى قايىل قىلىپ، زاكاز ئالىدۇ.

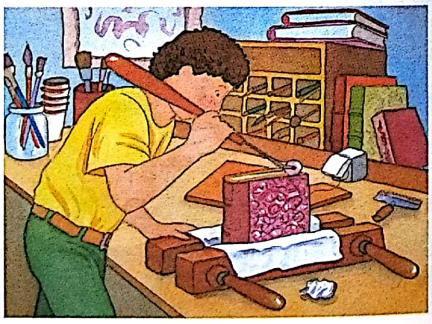
كىتاب سودىگىرى زاكاز كىتابنى ساقلاش بويىچە تەييارلايدۇ، مال يەتكۈزگۈچى كىتاب-ژۇرنال ماشىنىسىغا ھەرقايسى سېتىش ئورۇنلىرىغا يەتكۈزۈپ بېرىدۇ.

قەدىمكى كىتابلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۇسۇلى

ۋاقتىنىڭ ئۆزىرىشى ۋە مۇھىتنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، قەدىمكى كىتابلار كونىراشقا باشلايدۇ. بۇنىڭ بىلەن، بىز قەدىمكى كىتابلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۇسۇللىرىنىڭ يارىدەمگە موھتاج بولىمىز. بۇ خىزمەتكە قويۇلىدىغان تەلەپ ناھايىتى يۇقىرى. شۇڭا، بۇ كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىدىغان كىشىلەر كۆپ ئەمەس. ئۇلار ئادەتتە كۆتۈپخانا ۋە ماتېرىيال بۆلۈملىرىدە ئىشلەيدۇ.

قەدىمكى كىتابلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۇسۇلى خىزمەتتە ئىنتايىن ئەستايىدىل ھەم سەۋرچان كېلىدۇ. ئۇ كىتابنىڭ يىرتىلغان جايلىرىنى ئوخشاش رەڭلىك قەغەز بىلەن يەملەپ، ئاخىردا كىتابنى بىر بەت، بىر بەتتىن تۆپلەپ چىقىدۇ. ئۇ ئالاھىدە ئېھتىيات بىلەن ئىشلىگەچكە، بەزىدە بىر قەدىمكى كىتابنى نەچچە ئايدا ئەسلىگە كەلتۈرەلەيدۇ.

قەدىمكى كىتابلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئالاھىدە تېخنىكا. ئەسلىگە كەلتۈرۈش جەريانى ئىنتايىن يۇقىرى تېخنىكا تەلەپ قىلىپلا قالماستىن، يەنە بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك كىتابلارنى ئاسراش بىلىمى، تارىخ بىلىمى ۋە مەلۇم بەدىئىي گۈزەللىك ئىقتدارى بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

كىنو ئىشلەش

كىنو ئىشلەش بىر تۈرلۈك كوللېكتىپ خىزمەت بولۇپ، ئارتىس، رېژىسسور ۋە باشقا خادىملار بىرلىكتە ئىشلەيدۇ. ئۇلار بىرلىكتە ھەمكارلاشقاندىلا، بىزگە ياخشى كىنولارنى تەقدىم قىلالايدۇ.

نۇرغۇن كىشىلەر فىلىمگە ئېلىش مەيدانىدا ئالدىراش يۈرەكتە، بۇ يەردە ياغاچچى①، سەھنە لايىھىلىگۈچى②، سەھنە جايدۇقلىرىنى باشقۇرغۇچى③، گىرىمچى④، توكچى⑤، باش ئارتىس⑥، ئامما ئارتىس⑦، ئاۋاز رېژىسسورى⑧، ئوپېراتور⑨، رېژىسسور⑩، فىلىم خاتىرىلىگۈچى⑪، چىراغچى⑫ قاتارلىقلار بار.

كىنوغا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

كىنو ئىشلەش پەقەت سۈرەتكە ئېلىشلا ئەمەس. بۇنىڭ ئالدى - كەينىدە يەنە نۇرغۇن خىزمەت ھالقىلىرى بار، بۇ خىزمەتكە نۇرغۇن ئادەم قاتنىشىدۇ.

ئاۋۋال سىنارىست ياخشى سىنارىيە يېزىپ چىقىش كېرەك.

كىنو ئىشلىگۈچى كىنو ئىشلەشكە كېتىدىغان مەبلەغنى تەييارلايدۇ.

كىنو رېژىسسورى سىنارىينى ئەستايىدىل كۆرۈپ چىقىدۇ ھەم ھۆججەت ئارتىس تاللايدۇ.

رېژىسسور كىنونى سۈرەتكە ئالغاندا، ئارتىس ۋە تېخنىكلارغا رىياسەتچىلىك قىلىدۇ.

ئاۋاز رېژىسسورى ھەر خىل جابدۇقلاردىن پايدىلىنىپ، كىنودىكى بارلىق ئاۋازلارنىڭ تەقلىدىي ئىشلەيدۇ. مەسىلەن، ئاتنىڭ يۈگۈرگەن ئاۋازى، كۆلدۈرماما ۋە چاقماق ئاۋازى، شارقىراپ ياغقان يامغۇرنىڭ ئاۋازى ... قاتارلىقلار.

ئالاھىدە ئۈنۈم ياڭراتقۇچى يامغۇر، قار ياغدۇرۇشتەك ئالاھىدە ئۈنۈم يارىتىپ بېرىدۇ.

كىنو سۈرەتكە ئېلىنىپ بولغاندىن كېيىن، مۇنتاژ ئاۋاز بىلەن سۈرەتنى برلەشتۈرىدۇ.

تېلېۋىزىيە بىلەن مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

مۇنەۋۋەر تېلېۋىزىيە پروگراممىسى رېياسەتچىسى بولسىمەن، دەيدىكەنسىز، بىلىمىڭىز چوڭقۇر، تىل قابىلىيىتىڭىز ياخشى، نەق مەيدانغا ماسلىشىش ئىقتىدارىڭىز يۇقىرى بولۇشى كېرەك.

تېلېۋىزىيە ساھەسىدە رېياسەتچىدىن باشقا، يەنە سەھنە كەينىدە نۇرغۇن خىزمەتچىلەر بار. مەسىلەن، ئوپېراتور①، ئاۋاز رېژىسسورى② ۋە باشقا خىزمەتچىلەر.

باش تاۋارەت قىلىش بۆلۈمىدىكى تېخنىكلار تېلېۋىزىيە پروگراممىسى قويۇشقا تەييارلىق كۆرمەكتە.

تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مۇخبىرى بىلەن ئوپېراتور ئاتاغلىق كىشىلەرنى زىيارەت قىلىپ تۇرىدۇ.

خەۋەر ئاگېنتلىقىدىكى كەسىپلەر

خەۋەر ئاگېنتلىقىدىكى خەۋەر پروگراممىسىغا مەسئۇل بولۇپ، تېلېۋىزىيە كۆرۈرمەنلىرىگە ھەر كۈنى خەۋەر ئاگېنتلىقىنى ئۇلارنى يېڭى ئۇچۇرلاردىن بەھرىمەن قىلىدۇ.

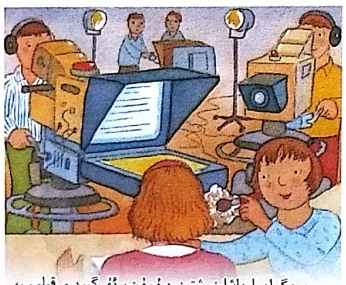
بۇ ئايال دىكتور ئەتىگەنلىك خەۋەر ئاگېنتلىقىغا مەسئۇل.

ئۇ خىزمەتداشلىرى بىلەن بىللە بېرىلىدىغان خەۋەرگە ئەستايىدىل تەييارلىق كۆرىدۇ.

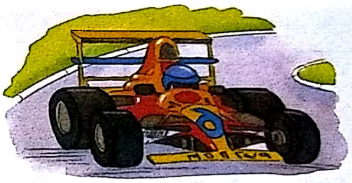
ئاندىن، ئۇ بېرىلىدىغان خەۋەرنى قايتا رەتلەپ چىقىدۇ.

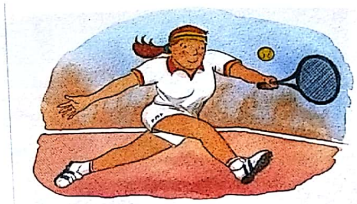
پروگراممىغا باشلىنىشتىن بۇرۇن، ئۇ گىرىم قىلىپ، چرايلىق بولۇپ، تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشىدۇ.

تەنھەرىكەتچىلەر

ھۇنەۋۈەر تەنھەرىكەتچى ئۈچۈن ياخشى تەن ساپا، ئاكتىپ ھۇجۇم قىلىش پىسخىكسى ۋە جان تىكىپ ئېلىشىش روھى بولۇشى تولىمۇ زۆرۈر.

ھۆسابقە ئاپتوموبىلى ماھىرى ھەيداندا ئاپتوموبىلنى ئۆچقاندەك ھەيدىمەكتە.

تېننىس توپ تەنھەرىكەتچىسى ھەيداندا توپ ئويناماقتا.

پۈتبول تەنھەرىكەتچىلىرى توپ تەپمەكتە.

چاڭغا تېيىلىش تەنھەرىكەتچىسى چاڭغا تېيىلماقتا.

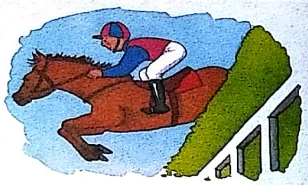

گولف توپ ماھىرى توپ ئۇرماقتا.

ۋاسكېتبول تەنھەرىكەتچىسى گارغا توپ ئېتىپ ھەشق قىلماقتا.

تەنھەرىكەتچىنىڭ كەسپىي ھاياتى چەكلىك بولىدۇ. شۇنىڭ نەتىجىلەرگە ئېرىشىدىغانلار ئانچە كۆپ بولمايدۇ. كۆپىنچە تەنھەرىكەتچىلەر كىچىك چېغىدىلا تەنتەربىيە ھەكتەپلىرىگە بېرىپ ئوقۇپ، تربىنىرلىق يېتەكلىشىدە قاتتىق ھەشق قىلىدۇ.

چەۋەندائ بەيگە ئېتىنى مىنىپ ئالغا ئىلگىرىلىمەكتە.

فىگۇرا چىقىرىپ ھۆز تېپىلىش تەنھەرىكەتچىسى ھۆز ئۈستىدە نەپىس ھەرىكەت ئىشلىمەكتە.

كاتېر تەنھەرىكەتچىسى دېڭىزدا كاتېر ھۆسابقىسىغە قاتناشماقتا.

بوكسچى ھەيداندا جىددىي ئېلىشماقتا.

رۇدو تەنھەرىكەتچىلىرى چېلىشىپ ھۆسابقىلەشمەكتە.

ۋېلىسىپت تەنھەرىكەتچىسى ھۆسابقىغە قاتناشماقتا.

ئامانلىققا مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى، ساقچىلار، جىددىي قۇتقۇزۇش دوختۇرلىرى كىشىلەرنىڭ ئامانلىقىنى ساقلايدۇ. كىشىلەر خەتەرگە يولۇققاندا، ئۇلار دەرھال كېلىپ كىشىلەرگە ياردەم قىلىدۇ ھەم قوغدايدۇ.

بۇ كەسىپلەردە ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى①، ساقچىلار②، دوختۇرلار③، چاڭغا تېيىلىش يولىنى ئاسرىغۇچىلار④، قۇتقۇزۇش خادىملىرى⑤، تىك ئۇچار ئايرۇپىلان ئۇچقۇچىلىرى⑥ قاتارلىقلار بار.

ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى

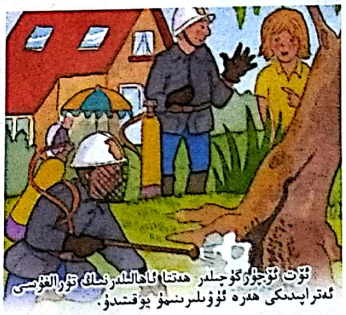
ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى بەك باتۇر، ئۇلار ھادىسە يۈز بەرگەن جايغا تۆنجى بولۇپ يېتىپ بېرىپ، ئوت ئۆچۈرىدۇ، قىينىچىلىققا ئۇچرىغان كىشىلەرگە ياردەم بېرىدۇ.

قاتناش ھادىسىسى يۈز بەرسە، ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى دەرھال يېتىپ كېلىپ، نەق مەيدانىدىكى يا-ردەملارنى قوتقۇزىدۇ.

ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى يەنە كىشىنى قاپسىلىپ قالغانلارنى قوتقۇزىدۇ.

ئوت ئۆچۈرگۈچىلەر ھەتتا ئاھالىلەرنىڭ تۇرالغۇسى ئەتراپىدىكى ھەرە ئۇۋىلىرىنىمۇ يوقىتىدۇ.

قارا يامغۇر ۋە يەر تەۋرەش قاتارلىق بۇ لىغاندەك ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرى ۋاقتىدا كېلىپ، قاپەنكە ئۇچرىغان ئاھالىلەرگە ياردەم بېرىدۇ.

ساقچىلار

ساقچىلار جەمئىيەت ئامانلىقى ۋە قاتناش تەرتىپىنى ساقلاشقا مەسئۇل. ئۇلار مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن خىلقنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغدايدۇ.

ساقچىلار كىشىلەرنىڭ ئامېۋى سورۇندىكى بىخەتەر-لىكىنى تەرمشىپ قوغدايدۇ.

ساقچىلار يەنە پورتقا كىرىپ - چىققان كېمە - پا-را-خوتالارنى تەكشۈرۈپ، پورتنىڭ تەرتىپىنى ساقلايدۇ.

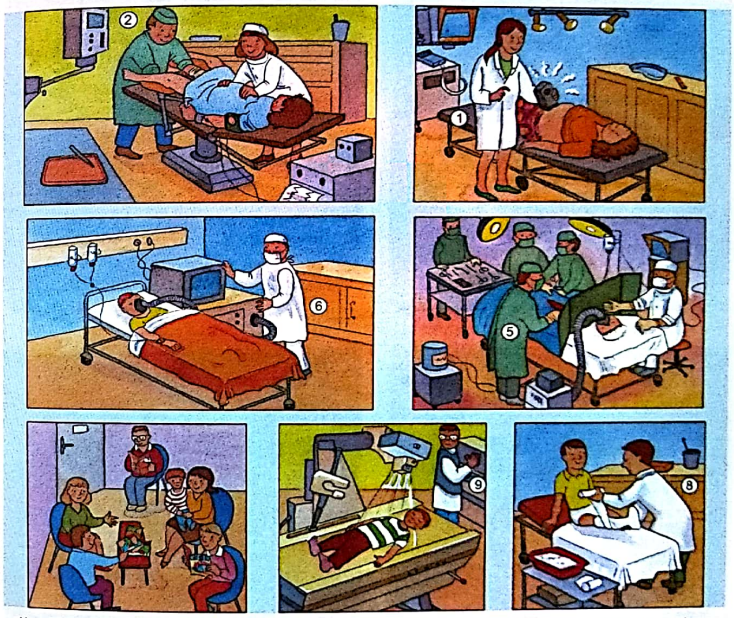
ساقچىلار قاتناش ئەھۋالىنى نازارەت قىلىپ، شوپۇر ۋە ئاپتوموبىللارنى تەكشۈرىدۇ.

قاتناش ھادىسىسى يۈز بەرگەندە، ساقچىلار دەرھال قوتقۇزۇش ھەرىكىتىگە ئاتلىنىدۇ.

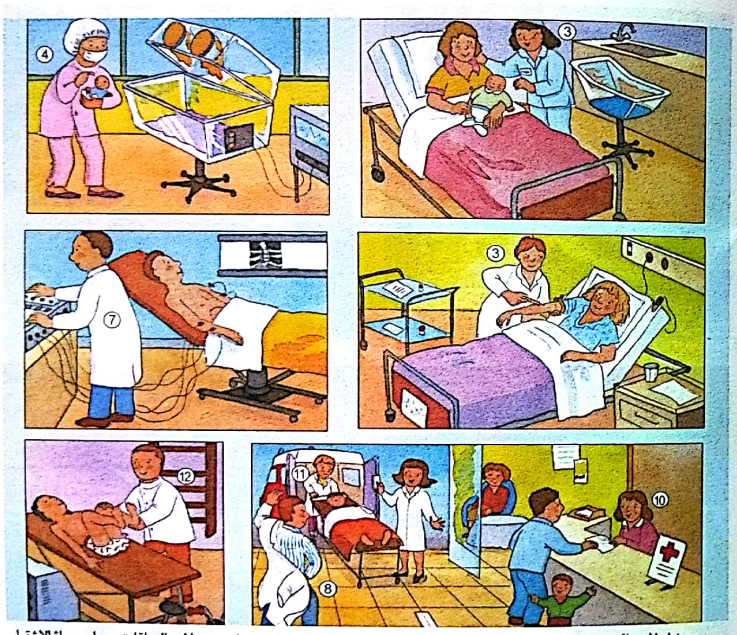
دوختۇرخانىدىكى كەسىپلەر

دوختۇرخانىنىڭ خىزمىتى بەكمۇ جىددىي. دوختۇر ۋە سېسترالار بىمارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش بىلەن ئالدىراش يۇرىدۇ. ئاكۇشېر ۋە تۇغۇت دوختۇرى ھامىلدار ئاياللارنىڭ ساق ـ سالامەت يەتكۈنشىگە ياردەم بېرىدۇ.

داۋالاش ۋە بەرۋىش قىلىش خادىملىرىنىڭ ئورتاق نىشانى بىمارلارنىڭ ھالىدىن ياخشى خەۋەر ئېلىپ، ئۇلارنىڭ سالامەتلىكىنى بالدۇر ئىسلىگە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇزاق مۇددەت تەربىيىلەنگەندىن كېيىنلا، ئۆز خىزمىتىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدۇ.

دوختۇرخاندا ئاكۇشېر①، تۇغۇت دوختۇرى②، سېسترا③، بوۋاق باققۇچى④، تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى⑤، نارکوز دوختۇرى⑥، يۈرەك قان تومۇر دوختۇرى⑦، سۆڭەك دوختۇرى⑧، رېنتگېن بۆلۈم دوختۇرى⑨، مەسلىھەت سوراش ئورنى⑩، قۇتقۇزۇش ئاپتوموبىلى بىلەن بىللە بارىدىغان دوختۇر⑪، سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش دوختۇرى⑫ قاتارلىقلار بار.

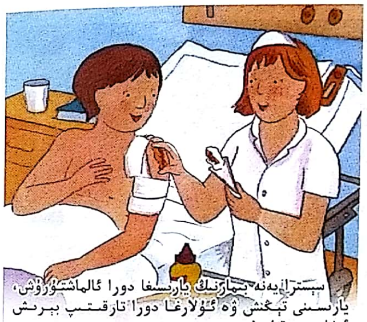
دوختۇرلار دائىم ھەر خىل جىددىي ۋە تاسادىپىي ئەھۋاللارغا تۇرسىمۇ، يەنىلا سالماقلىق بىلەن داۋالاشقا كىرىشىدۇ.

سېسترا

سېسترا دوختۇرنىڭ ياردەمچىسىدۇر. ئۇلار پەرۋىش قىلىش جەھەتتە يۇقىرى سەۋىيىگە ئىگە بولۇپ، بىمارلار-نىڭ ھالىدىن ياخشى خەۋەر ئالىدۇ. سېسترا بىلەن بىمارنىڭ مۇناسىۋىتى ئادەتتە ئىنتايىن يېقىن بولىدۇ.

ئوپېراتسىيەخانىدا، سېسترالار ناۋادا كېسەللىكلەر دوختۇرنىڭ ئوپېراتسىيە قىلىشىغا ياردەملىشىدۇ.

سېسترا يەنە بىمارنىڭ يارىسىغا دورا ئالماشتۇرۇش، يارىسىنى تېڭىش ۋە ئۇلارغا دورا تارقىتىپ بېرىش ئىشلىرىنى قىلىدۇ.

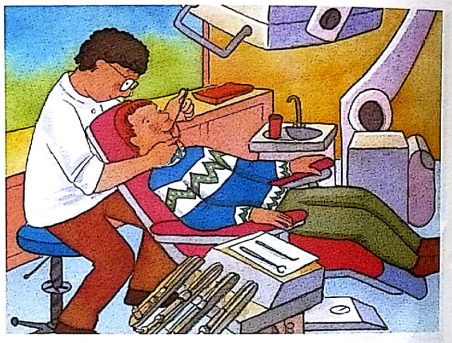
سېسترا بىمارنىڭ قان بېسىمىنى ئۆلچەيدۇ، قان ئالىدۇ، ئۇكۇل سالىدۇ.

سېسترا يەنە ياشانغان ياكى كېسىلى ئېغىر بىمارلارغا تەسەللى بېرىپ، ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئالىدۇ.

چىش دوختۇرى

چىشىمىزنىڭ ساغلاملىقى ئۇچۇن، بىز ھەر يىلى ئاز دېگەندىمۇ بىر قېتىم چىش دوختۇرىغا كۆرۈنۈشىمىز لازىم. چىش دوختۇرى چىش ۋە ئېغىز بوشلۇقى كېسەللىكلىرىنى داۋالايدۇ ھەم ئۇنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

چىش دوختۇرى دوختۇرخانىلارنىڭ چىش بۆلۈمى ياكى مەخسۇس ئامبۇلاتورىيىلەردە خىزمەت قىلىدۇ. ئۇ بىمارنىڭ چىشى ۋە ئېغىز بوشلۇقىنى تەكشۈرۈپ، قۇرت يېگەن جايىنى تېپىپ چىقىدۇ. زۆرۈر بولغاندا، ئۇ يەنە چىشنى رېنتگېنگە ئېلىپ، ئاندىن داۋالايدۇ. ئۇ يەنە بىمارغا چىش ساغلاملىقىغا مۇناسىۋەتلىك پىكىر - تەكلىپلەرنى بېرىدۇ.

چىش دوختۇرى كىشىلەرنىڭ چىشىنى تۆزىشىگە ياردەم بېرىدۇ. ئۇ چىش تۆزەش ئەسۋابى ئارقىلىق، رەتسىز چىشلارنى رەتلىك قىلىپ چىقىدۇ. بۇنىڭدا چىش دوختۇرى ئاۋۋال بىمارنىڭ چىشىنى تەكشۈرۈپ، ئاستى - ئۈستى چىش قاتارىنىڭ ئەندىزىنى ئېلىپ، ئاندىن مۇناسىپ داۋالاش لايىھىسى تۆزىدۇ.

پەن تەتقىقات خادىملىرى

پەن تەتقىقات خادىملىرىنىڭ خىزمىتى دائىرىسى بەكمۇ كەڭ. ئۇلار مېدىتسىنا ۋە دورىگەرلىك، ئاۋىئاتسىيە، خىمىيە قاتارلىق ھەرقايسى ساھەلەردە خىزمەت قىلىدۇ.

بىئولوگ ھەر خىل بىئولوگىيە تەجرىبىلىرىنى ئېلىپ بېرىپ، جانلىقلارنىڭ تۈزۈلۈشى، ئىقتىدارى قاتارلىقلارنى ئۆگىنىدۇ.

بىئولوگ جانلىقلار ۋە ئۇلارغا مۇھىت يىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى تەتقىق قىلىدۇ.

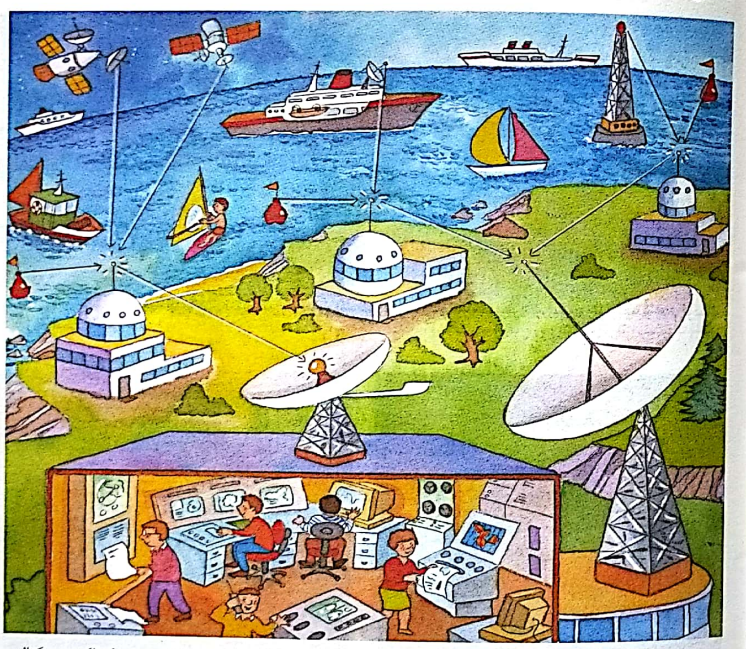
دورا-تەتقىقاتچىلىرى بائولوگىيە يىلەن شۇغۇللىنىپ، كېسەل داۋالايدىغان ھەر خىل دورا كەشپ قىلىدۇ.

پەن تەتقىقات خادىملىرى كومپيۇتېرغا كۆپ ئىشلىتىدۇ.

مېتېئورولوگلار

مېتېئورولوگلار ھاۋا رايى ئۆزگىرىشىدىن ئالدىن مەلۇمات بېرىدۇ. ئۇلار ھاۋا تېمپېراتۇرىسى، بۇلۇت قاتلىمى، شامال كۈچى، شامال يۆنىلىشى قاتارلىقلارنى تەتقىق قىلىدۇ.

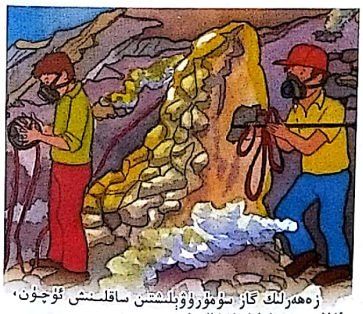
دۆلەت مېتېئورولوگىيە مەركىزى سۈنئىي ھەمراھ، پاراخوت ۋە يەر يۈزى كۆزىتىش مەركەزلىرىدىن كەلگەن سىگنالنى قوبۇل قىلىپ، شۇنىڭغا ئاساسەن، ئىلمىي ھالدا ئالدىن مەلۇمات بېرىدۇ.

يانار تاغشۇناسلار

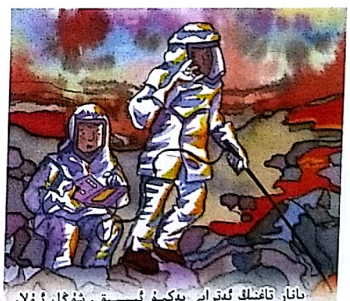
يانار تاغشۇناس ــ يانار تاغلارنى تەتقىق قىلىدىغان ئالىملارنى كۆرسىتىدۇ. ئۇلار دائىم يانار تاغ ئەتراپىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدۇ. بۇ ناھايىتى خەتەرلىك كەسىپ.

يانار تاغشۇناسلار يانار تاغ ئېغىزى ئەتراپىدىن نۇسخا ئېلىپ، لاۋانىڭ تېمپېراتۇرىسىنى ئۆلچەيدۇ ھەم ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئانالىز قىلىدۇ.

زەھەرلىك گاز سۇمۇرۇۋېلىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئۇلار يەنە ماسكا تاقىۋالىدۇ.

يانار تاغنىڭ ئەتراپىغا بەكمۇ ئىسسىق. شۇڭا، ئۇلار خىزمەت قىلغاندا ئىسسىق ئۆتمەس كىيىۋالىدۇ.

مۇزلۇقشۇناسلار

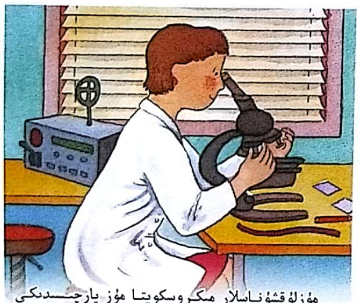
مۇزلۇقشۇناسلار قەھرىتان سوغۇق رايونلارغا ئېچكىرلىەپ كىرىپ، ئۇ يەردىكى مۇز ۋە مۇزلۇقلارنى تەتقىق قىلىدۇ. ئۇلار دائىم ئىنتايىن ناچار ھاۋا كىلىماتىغا دۇچ كېلىپ تۇرىدۇ.

مۇزلۇقشۇناسلار قەدىمكى مۇز قاتلىمىنى تەتقىق قىلىش ئۈچۈن، جەنۇبىي قۇتۇپنىڭ مۇز قاتلىمىدىن ئىنتايىن چوڭقۇر تۆشۈك تېشىپ، ئۇ تۆشۈكتىن مۇز پارچىسى ئالىدۇ.

مۇزلۇقشۇناسلار مۇز پارچىلىرىنى تۇرلەرگە ئايىرىپ، تۆۋەن تېمپېراتۇرىدا ساقلايدۇ.

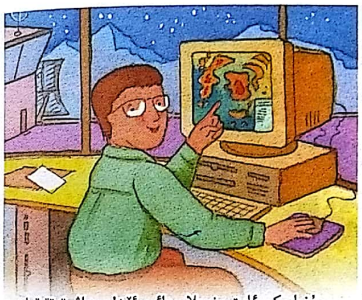
مۇزلۇقشۇناسلار مىكروسكوپتا مۇز پارچىسىدىكى چاڭ ـ توزان قاتارلىق ماددىلارنى كۆزىتىدۇ.

ئاسترونوملار

ئاسترونوملار ئاسمان جسملىرى ۋە ئۇلارنىڭ ھەرىكەتلىنىش قانۇنىيىتىنى تەتقىق قىلىدۇ. ئۇلار ئالەمدىكى ھەممە نەرسىنى ئىخلاس بىلەن كۆزىتىدۇ.

ئۆزاق زامانلار ئىلگىرىلا، كىشىلەر ئاسمانداكى يۇلتۇزلارنى كۆزىتىشكە باشلىغان.

دۇنيادىكى ئاسترونوملار دائىم ئۆزلىرىنىڭ تەتقىقات نەتىجىسى ئۈستىدە پىكىرلىشىپ تۇرىدۇ.

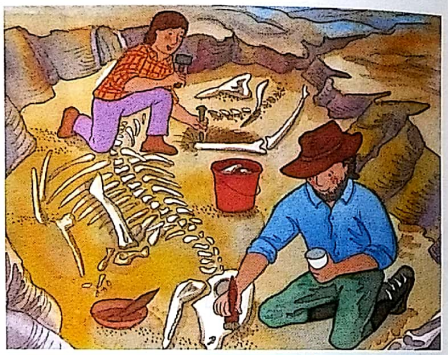

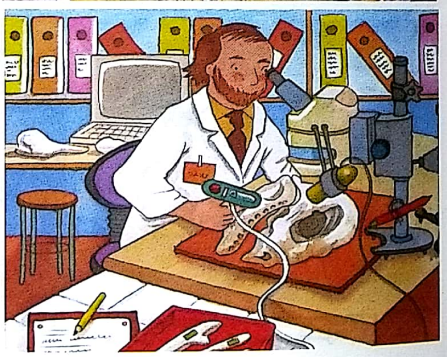
ئاسترونوملار ئالدىم تېلېسكوپى ياكى ئېگىز تاغلارغا ئورنىتىلغان تېلېسكوپلاردىن قوبۇل قىلىنغان ئۇچۇرلارنى ئانالىز قىلىدۇ.

ئارخېئولوگلار

ئارخېئولوگلار ئۆزاق زامانلار ئىلگىرى يەر شارىدا ياشىغان ھايۋانات ۋە ئۆسۈملۈكلەرگە بەكمۇ قىزىقىدۇ. ئۇلار دائىم قەدىمكى يادىكارلىقلار، قەدىمكى جانلىقلارنىڭ تاشقاتمىلىرىنى قېزىپ، ئۇلارنى تەتقىق قىلىدۇ.

ئارخېئولوگلار تاشقاتمىلار (قەدىمكى جانلىقلارنىڭ جەسىتى، خارابىلەردە ئۆزاق زامان كۆمۈلۈپ يېتىپ، تاشقا ئوخشاش قاتتىق بولۇپ قالغان نەرسىلەر)نى تەتقىق قىلىدۇ. ئۇلار تاشقاتمىلارنى قېزىۋېلىپ، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئېنىقلايدۇ ھەم ئۇنى تەجرىبىخانىغا ئاپىرىپ، تېخىمۇ ئىچكىرىلەپ تەتقىق قىلىدۇ.

تەجرىبىخانىدا، ئارخېئولوگلار مىكروسكوپ ئارقىلىق تاشقاتمىلارنى تەتقىق قىلىدۇ. ئۇلار يېڭى بايقالغان تاشقاتمىلار بىلەن باشقا تاشقاتمىلارنى سېلىشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قايسى ھايۋانغا تەۋە ئىكەنلىكىنى، بۇ ھايۋاننىڭ قايسى دەۋردە ياشىغانلىقىنى، قانداق ئالاھىدىلىككە ئىگە ئىكەنلىكىنى ئىگىلەيدۇ.

ئالەم ئۇچقۇچىسى

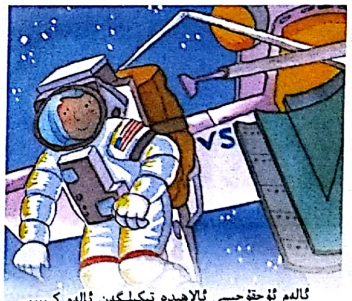
ئالەم ئۇچقۇچىسى ئالەم بوشلۇقىدا ئۇچۇش مۇتەخەسسىسدۇر. ئۇلار ئالەم بوشلۇقىدىكى ئېغىرلىقنى يوقىتىش ھالىتىگە ماسلىشالايدۇ ھەم ئۇ يەردىكى ۋەزىپىسىنى ئورۇندىيالايدۇ.

ئالەم ئۇچقۇچىسى ئالەمگە چىقىشتىن بۇرۇن، يەر شارىدا ئۇزاق مۇددەت مەشىق قىلىپ تەربىيىلىنىدۇ.

ئۇلار ئالەم ئايروپلانىغا ئولتۇرۇپ، يەر شارىدىن ئايرىلىدۇ.

ئالەم ئۇچقۇچىسى ئالاھىدە تىكلىگەن ئالەم كىيىمى كىيىپ، ئالەم بوشلۇقىدا ماڭىدۇ.

ئۇلار ئالاھىدە ئەسۋاب ئارقىلىق سۈنئىي ھەمراھ قاتارلىق ئۇسكۇنىلەرنى رېمونت قىلىدۇ.

ئالەم ئۇچقۇچىسى بولۇش ئۇچۇن چوقۇم ساغلام بەدەن بولۇش كېرەك. ساغلام بەدەن بولغاندىلا، تۇرلۇك سىناقلارغا بەرداشلىق بەرگىلى بولىدۇ. ناھايىتى ئاز بىر قىسىم كىشىلەرلا بۇ كەسپىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدۇ.

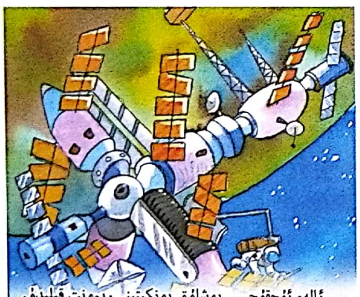
ئالەم ئۇچقۇچىسى ئالەم ئايروپلانىدىكى تامىقا ئېسىلغان ئۇخلاش خالتىسىدا ئۇخلىماقتا.

ئالەم بوشلۇقىدا سۇ ئىچىش ئۇنداق ئاسان ئىش ئەمەس! ئالەم ئۇچقۇچىسى ھىلانغان قاچىدىكى سۇنى سۈمۈرۈپ ئىچىدۇ.

ئالەم ئۇچقۇچىسى ئېغىرلىق يوقىغان مۇھىتقا ماسلاشقان كېرەك.

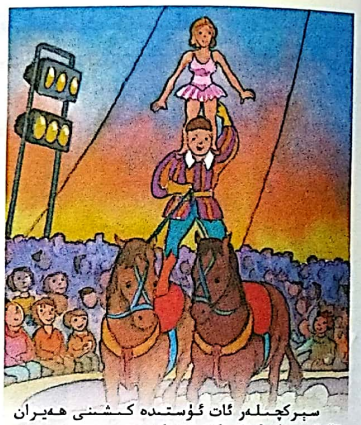
ئالەم ئۇچقۇچىسى بوشلۇق پونكىتىنى رېمونت قىلىدۇ.

سېرك ئۆمكىدىكى كەسىپلەر

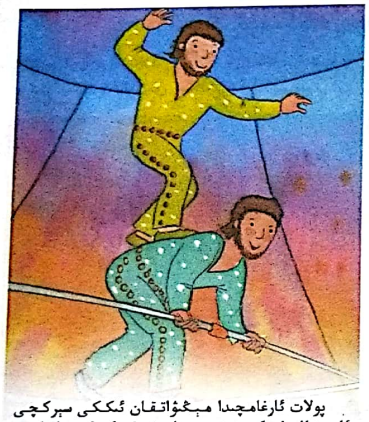
سېرك ئۆمكى سېرك نومۇرلىرىنى ئورۇنلايدىغان بىر خىل كوللېكتىپ. سېرك ئۆمكىدىكى كىشىلەر دائىم جاي ـ جايلارغا بېرىپ، شۇ جايدىكى تاماشىبىنلارغا قىزىقارلىق ئويۇنلارنى قويۇپ بېرىدۇ.

سېرك ئۆمكىدە نۇرغۇن هايۋان، شۇنداقلا يەنە هەرخىلكەش، سېركچى، پىل كۆندۈرگۈچى، شىر كۆندۈرگۈچى... قاتارلىقلارمۇ بار. سېرك ئۆمكىدىكىلەر هەممىلا جايدا قىزغىن ئالقىشقا ئېرىشىدۇ.

سېركچىلەر ئات ئۈستىدە كىشىنى هەيران قالدۇرىدىغان ئويۇن كۆرسەتمەكتە.

پولات ئارغامچىدا هېڭىۋاتقان ئىككى سېركچى ئادەمنىڭ يۈرىكىنى تىترىتىدىغان نومۇر ئورۇنلىماقتا.

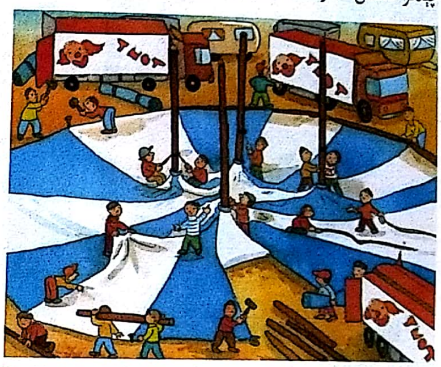
سېركچى قىز ئەۋرىشىم بەدىنىنى هەرقايسى يۆنىلىشتە ئېگىلەلەيدۇ.

هەرىلكەش هەر خىل قىزىقارلىق هەرىكەتلەرنى ئىشلەپ، تاماشىبىنلارنى كۈلدۈرمەكتە.

سېرك ئۆمكىگە مۇناسىۋەتلىك كەسىپلەر

سېرك ئۆمكىدە ئارتىسلاردىن باشقا، يەنە نۇرغۇن خىزمەتچى خادىملار بار. ئۇلار ھايۋانلارغا قاراش، چېدىر تىكىش قاتارلىق ئىشلارنى قىلىدۇ.
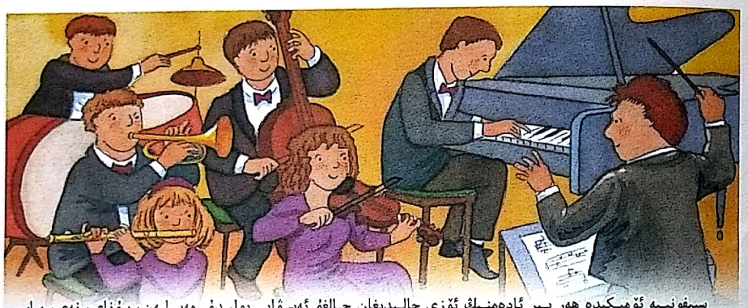

سېرك ئۆمكى بىر شەھەرگە بارغاندىن كېيىن، خىزمەتچىلەر ئۆمەكنىڭ چوڭ چېدىرىنى ياسايدۇ. ئويۇن ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، ئۇلار يەنە چېدىرنى چۈرۈپ، يۈك ئاپتوموبىلىغا قاچىلايدۇ.

بەزى خىزمەتچىلەر ھايۋانلارغا قارىشىدۇ. ئۇلار قەپەسلەرنى يۇيىدۇ، ھايۋانلارغا سۇ ۋە ئوزۇقلۇق بېرىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار يەنە ئارتىسلارنىڭ نومۇر تەييارلىشىغا ياردەملىشىدۇ.

مۇزىكانت

كۆپلىگەن مۇزىكانتلارنىڭ مۇزىكىغا ھېرىسمەنلىكى كېچىكىدىنلا ئىپادىلىنىدۇ. ئۇلار بىر خىل چالغۇ ئەسۋابىنى چېلىشقا ماھىر بولۇپ، بۇ ئۇلارنىڭ تىرىشىپ ئۆگەنگەنلىكىدىن كەلگەن.

سىمفونىيە ئۆمىكىدە ھەر بىر ئادەمنىڭ ئۆزى چالىدىغان چالغۇ ئەسۋابى بولىدۇ. مەسىلەن، سۇناي، نەي، باس ئىسكرىپكا، ئىسكرىپكا، پىئانىنو قاتارلىقلار. بۇ چالغۇلارنى ئايرىم چالسىمۇ، بىرلەشتۈرۈپ چالسىمۇ بولىدۇ.

سىمفونىيە ئۆمكىنىڭ دىرىژورى كۆپچىلىكنىڭ مۇزىكا چېلىشىغا يېتەكچىلىك قىلىدۇ.

كومپوزىتور يېڭى ـ يېڭى مۇزىكىلارنى ئىجاد قىلىدۇ.

تیاتر ئۆمكدىكى كەسپلەر

تیاتر ئۆمكدە ئارتستن باشقا، یەنە مېخانىك، چىراغچى، كىيمچى، دېكوراتسىيەچى قاتارلىق نۇرغۇن خادىملار بار. ئۇلار ئويۇننىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۆز تۆھپىسىنى قوشىدۇ.

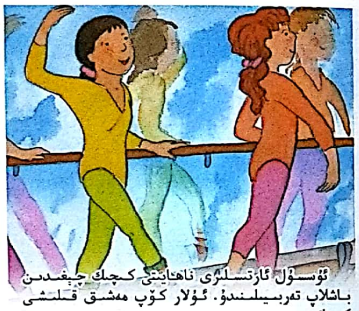
ئويۇن باشلىنىشتىن بۇرۇن، رېژىسسور ئارتىسلارنى رەپتىس قىلدۇرىدۇ. ئۇ ئارتىسنىڭ ئويۇن ئورۇندىشىغا رىياسەتچىلىك قىلىدۇ، شۇنداقلا مۇناسىۋەتلىك خادىملار بىلەن قايسى دېكوراتسىيىنى ئىشلىتىشنى، قايسى خىل چىراغنىڭ قويۇلىدىغان ئويۇنغا ماس كېلىدىغانلىقىنى مۇزاكىرىلىشىدۇ.

ئارتىسلار چىرايلىق كىيىملەرنى كىيىپ، سەھنىدە ئويۇن قويىدۇ. ئويۇننىڭ تېخىمۇ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سەھنە ئارقىسىدا زېرىكمەستىن قايتا ـ قايتا رەپتىس قىلىدۇ. ئۇلار ئۆزى رول ئالغان پېرسوناژنىڭ سۆزىنى پىششىق يادلاپ، ئويۇننىڭ چىن بولۇشىغا، تاماشىبىنلارنى تەسىرلەندۈرۈشكە تىرىشىدۇ.

ئۇسسۇل ئارتىسى

ئۇسسۇل ئارتىسلىرى سەھنىدە يېقىملىق مېلودىيىگە تەڭكەش قىلىپ ئۇسسۇل ئويناپىدۇ. ئۇلار ئۆزىنىڭ بەدەن تىلى ئارقىلىق، ئۇسسۇل ھەرمۇنىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ.

ئۇسسۇل ئارتىسلىرى ئاھاڭنى كۈچلۈك چېلىندۇرۇپ باشلاپ تەربىيىلىنىدۇ. ئۇلار كۆپ مەشىق قىلىشى كېرەك.

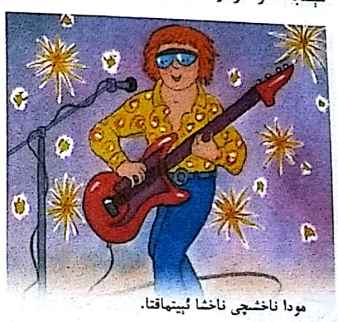
ئۇلار ئۆزلۈكىدىن ھۆسنىخەتكە قاتنىشىدۇ. ئۇلار دەل مۇنەۋۋەرلىرى بۇسۇپ چىقىپ، نېخىمۇ نەرەقتىي قىلىش پۈرسىتىگە ئېرىشەلەيدۇ.

ئۇسسۇل ئارتىسلىرى ھەر كۈنى ئۇزاق ۋاقىت مەشىق ئېلىپ بارىدۇ. بەقەت جايلاغا چىداپ ئۆزلۈكسىز مەشىق قىلغاندىلا، ئۇلار سەھنىدە تاماشىبىنلارغا ئەڭ نادىر نومۇرلارنى كۆرسىتەلەيدۇ.

ئاكتيورلۇق سەنئىتى

ناخشچى، كومپدىيە ئاكتيورى، گاچا تىياتر ئارتىسى، ئوپېرا ئارتىسى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى ئاكتيور ھېسابلىنىدۇ. ئۇلار كىشىلەرگە تۇرلۇك نادىر نومۇرلارنى ئورۇندىپ بېرىدۇ.

مودا ناخشچى ناخشا ئېيتماقتا.

ئوپېرا ئارتىسلىرى تاماشىبىنلارغا كلاسسىك ئوپېرا ئورۇندىپ بەرمەكتە.

كومپدىيە ئارتىسى سەھنىدە نومۇر كۆرسىتىۋاتىدۇ.

گاچا تىياتر ئارتىسى گەپ قىلمايدۇ، بەلكى ھەرىكتى ئارقىلىق ئويۇن كۆرسىتىدۇ.

مودا ناخشچىلار

مۇنەۋۋەر مودا ناخشچىنىڭ ئاۋازى ياخشى بولۇشى، شۇنداقلا دادىل ئىلگىرىلەش روھى بولۇشى كېرەك. چۈنكى، ئاممىنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشىش ئۈنچۈالا ئاسان ئىش ئەمەس.

ناخشچى ناخشا ئېيتقاندا، مۇزىكا ئەتىرىتى تەڭكەش قىلىپ بېرىدۇ.

ناخشچى ئۆزىنى تونۇشتۇرماقچى بولسا، ئۆزى يىر ناخشا پلاستىنكىسى ئىشلەپ مۇزىكا شىركىتىگە بېرىشى كېرەك.

ناخشچى يەنە كومپوزىتورلار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز ئەسلىرى مۇزىكا جەھەتە ئويلىغانلىرى ئۈستىدە ئىزاھات پاراڭلىشىدۇ.

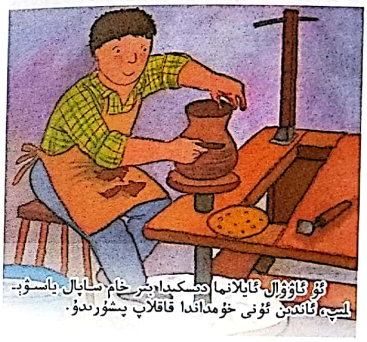
يۇ ناخشچىنىڭ مۇزىكا شىركىتىگە بېرىگەن پلاستىنكىسى ناھايىتى ياخشى بولسا، شىركەت ئۇنىڭ بىلەن توختاملىشىدۇ، بۇنىڭدىن كېيىن، ئۇنىڭ نام چىقىرىش پۈرسىتى بار بولغان بولىدۇ.

قول هۇنەرۋەن

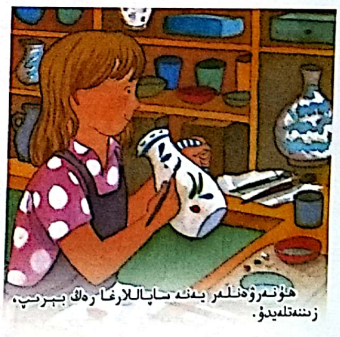
قول هۇنەرۋەنلەرنىڭ ئاتا ـ بوۋىلىرىدىن مىراس قالغان ئاجايىپ هۇنەرلىرى بولىدۇ. ئۇلار كىشىنى هەيران قالدۇرىدىغان هۇنەر ـ سەنئەت بۇيۇملىرىنى ياسىيالايدۇ. هۇنەرۋەنلەر ئانچە كۆپ بولمىسىمۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ شۇ هۇنىرىنى ئىنتايىن ياخشى كۆرىدۇ.

كولالىچى سېغىز توپا بىلەن لاي ئىنىپ، ساپال بۇيۇم ياسايدۇ.

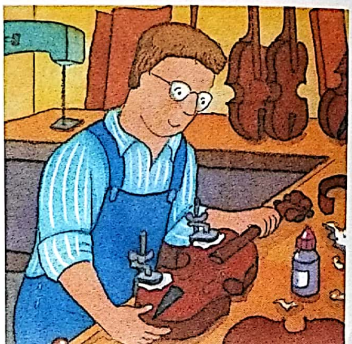
ئۇ ئاۋۇال ئايلانما دېسكىدا بىر خام ساپال ياسىۋىلىپ، ئاندىن ئۇنى خۇمدانغا قاقلاپ پىشۇرىدۇ.

هۇنەرۋەنلەر يەنە ساپالالارغا رەڭ بېرىپ زىننەتلەيدۇ.

ئۇ ئاۋۇال ساپالغا ئۈزۈك سىزىۋىلىپ، ئاندىن چرايلىق رەڭلەر بىلەن بوياپ چىقىدۇ.

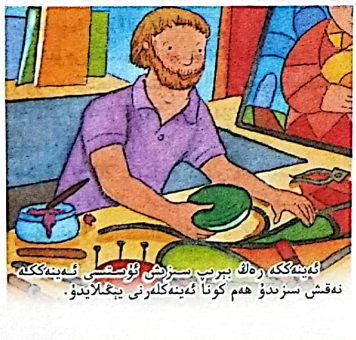
تارلىق چالغۇ ئەسۋابلىرىنى ياسايدىغان ئۇستا ئۆزىگە ياقىدىغان ياغاچنى تاللاپ، ئۇنى ئىشلەشكە باشلايدۇ.

تارلىق چالغۇ ئەسۋابلارنى ياسايدىغان ھەم رېمونت قىلىدىغان ئۇستا ئالدى بىلەن ئەسۋابنىڭ ياغاچ قىسمىنى ياسايدۇ ھەم رېمونت قىلىدۇ.

ئەينەكچى ئەينەكنى ئوچۇق ئوتتا قىزىتىپ، ئۇنى ھەر خىل شەكىللەرگە كىرگۈزىدۇ.

ئەينەكچى رەڭ بېرىپ بېزەش ئۈسىدىكى ئەينەككە نەقىش سىزىدۇ ھەم كونا ئەينەكلەرنى يېڭىلايدۇ.